

VESELÝ VÝLET

KRKONOŠE / 6

ZIMA 1995

Dlouhý hřeben ve východních Krkonoších byl do nedávna pokryt hustým lesem, který protínala několik kilometrů dlouhá hřebenová cesta. Protože souvislý porost neumožňoval výhled do krajiny, byl zajímavým zpestřením cesty starý dřevěný, od dávných časů zvaný Červený kříž. K jeho vzniku se vztahují různé legendy. Dlouhý hřeben od sebe odděluje tři vesnice - Malou Úpu na západě a severu, Lysečiny na východě a Temný Důl na jihu. Maloúpští osadníci odvozovali postavení Červeného kříže od doby, kdy v obci nestál kostel a nebyl hřbitov, tedy před rok 1790. Tehdáž prý nesli přes Dlouhý hřeben rakev s nebožtíkem na hřbitov do Maršova. Zastihla je tak silná vánice, že s rakví nemohli dál, nechali ji na místě.

pokračování na str. 2

**Z
D
A
R
M
A**

GALERIE A INFOCENTRUM VESELÝ VÝLET
HORNÍ MARŠOV
JANSKÉ LÁZNĚ
MALÁ ÚPA
MAPA VÝCHODNÍCH KRKONOŠ
SKI PEC
BENECKO
ŽACLÉŘ
NADACE FACE PO TŘECH LETECH
KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK
DOPORUČENÉ SLUŽBY
V JESKYNÍCH NOVÉHO ZÉLANDU
FOTOGRAF ZDENKO FEYFAR

str. 3
str. 4 - 6
str. 8 - 10
str. 11 - 13
uprostřed
str. 16 - 17
str. 18 - 19
str. 20
str. 22
str. 23
str. 7, 24, 25
str. 26
str. 27

VESELÝ VÝLET

Vydavatel/redaktor: Miloslav a Pavel Klimešovi

Jazyková úprava: Věra Pokorná

Grafická úprava a ilustrace: Květa Krhánková, Zdeněk Petira, Stanislav Špelda

Fotografie na titulní straně: Jiří Havel

Fotografie: Bohdan Holomíček, David Sosna, Pavel Štecha, Radko Tásler a archiv vydavatelů

Mapa: Zdeněk Petira,

Tisk: Oldřich M. Šlégr, OFSET Úpice, tel. (0439) 933 171

Překlad do angličtiny: Iva Hanušová, Bernie Higgins, Kateřina Klimešová

Překlad do němčiny: Hans-J. Warsaw

překlad do polštiny: Andrzej Magala

Reklamní agenda: Pavel Klimeš (0439) 948 221

Uzávěrka tohoto vydání: 15. 11. 1994

Šesté číslo sezonních novin Veselý výlet vychází v celkovém nákladu 55.000 kusů výtisků, z toho 25.000 kusů v české a 30.000 kusů v německé verzi. České vydání je rozšířeno o 3.000 anglického a 3.000 polského resume.

Noviny rozšiřuje Informační centrum Veselý výlet v Temném Dole v Horním Maršově tel. (0439) 948 298, dále je k dostání na veřejných parkovištích v Janských Lázních, Malé Úpě, Velké Úpě a Peci pod Sněžkou, v cestovních a informačních kancelářích, ve vybraných prodejnách, pensíoněch, zařízeních Správy KRNP apod.

Veselý výlet je pro vás zdarma.

Máte-li zájem o zaslání zimního vydání Veselého výletu (1995) poštou domů, pošlete nám spolu s vaší adresou 30 Kč, jste-li z České republiky, a 150 Kč, jste-li cizinci, nebo si noviny objednejte osobně v Informačním centru Veselý výlet v Temném Dole. Tato částka kryje náklady spojené s administrativou poštovní distribuce.

Veselý výlet

Temný Důl 46

542 26 Horní Maršov 204

tel. (0439) 948 298, fax 948 221

Veselý výlet vyšel díky pochopení zastupitelstev měst a obcí Benecko, Janské Lázně, Horní Maršov, Malá Úpa, Žacléř, vedení Správy Krkonošského národního parku ve Vrchlabí a dobré vůli výše uvedených spolupracovníků.

Před více než desíti lety, po dlouhé a úmorné pouti mezi kavkazskými štíty a ledovci, po kamenitých svazích a hřebenech, jsme se svými druhy usedli okolo ohně a ukončili namáhavou a nebezpečnou túru slovy: "To byl ale veselý výlet!". Poněkud trpké rčení veselý výlet nás pak provázelo nejen na dalších cestách za dobrodružstvím a exotikou vzdálených veselých krajů a měst, ale i doma při procházkách s rodinou, na obyčejných vandrech kousek za humna, nebo při návštěvách míst důvěrně známých. Ona průpovídka poprvé vyřčená na Kavkaze ztratila svou hořkou příchutí a stala se znamením pro ryzi a neopakovatelný zážitek, pro navázání kontaktu, povýšila na označení cesty, která má pro poutníka smysl a přitom je i plná poesie.

Když se pro ni za lepšího počasí vrátili, ve spoustě nového sněhu ji nenašli. Museli počkat do jara a teprve po odtání sněhu mohli pohřeb dokončit. Na onom místě vztyčili Červený kříž. Horalé z Lysečin naopak tvrdí, že byl postaven zcela určitě tam, kde byla zavražděna mladá lysečinská dívka. Starousedlíci z Temného Dolu se dušují, že Červený kříž je na místě, kde pytláci kdysi zastřelili hajného. Kříž je vyznačen už na nejstarší katastrální mapě z roku 1841 jako důležitý hraniční bod mezi třemi obcemi a mezi lesy maršovského panství a lysečinských sedláků.

Původní Červený kříž ještě pamatuji z doby asi před dvaceti lety. Zanikl stářím a na jeho místě snad dřevaři postavili obyčejný kříž z netesaných klád. Zajímavý motiv Červeného kříže na Dlouhém hřebenu nás s přáteli Veselého výletu inspiroval, abychom ho obnovili. Vypravili jsme se na Dlouhý hřeben, kde byly v posledním desetiletí téměř vykáceny imisemi ztýrané staré lesy. Velmi nás potěšilo, když jsme na holinách uviděli tisíce nových mladých stromků. Byly sem vysazeny, aby svedly těžký boj o přežití. Tehdy jsme se rozhodli starý dřevařský kříž pouze ošetřit a nový postavit nahoru do sedla mezi dva vrcholy Dlouhého hřebene. Rozhodli jsme se vztyčit osm metrů vysoký Červený kříž, aby připomínal výšku původního lesa.

Zašli jsme na maršovskou pilu a požádali firmu Kumiha o pomoc. Josef a Antonín Missbergerovi vybrali dvě nejvyšší klády a pořezali je na mohutné trámy. Přidali nám ještě tři staré, ručně kované šrouby, které v pilnici držely sto let celou konstrukci. Za tu dobu bylo v maršovské pilnici pořezáno hodně dřeva i z Dlouhého hřebene. Lidový řezbář Filip Langr kříž opracoval, spasoval a čelní stranu, která je naměřována ke Sněžce, opatřil jednoduchou řezbou. Polská stavební firma Elektromontáž věnovala materiál na usazení kříže do země. Hajní z polesí Latovo údolí pomohli s transportem na Dlouhý hřeben. Zbývalo na místě vykopat a vytesat do kamenného podloží metr a půl hlubokou díru a do ní upevnit kotevní železný blok. Základ i kříž byly pak připraveny ke vztyčení. Konečně jsme mohli chvilku oddechnout a rozhlédnout se po okolí. Byl krásný večer, slunce právě zapadalo za Sněžku. Ocenili jsme vybrané místo s nádhernými výhledy. Na východě v Polsku jsou vidět políčka, městečko Lubawka a vzadu kulaté kopce Vraních hor. Vpředu pak jsou Lysečiny, Albeřice, Suchý Důl a Rýchory. Stačí popojít pár metrů napříč hřebenem a na jihu je vidět i nová škola v Horním Maršově, Svoboda nad Úpou, Mladé Buky i Trutnov. Západní panorama začíná zleva na Světlé a Černé hoře, dobře rozeznat se dají i Velké Típelty boudy, Valšovky a Hlušíny ve Velké Úpě. Hned naproti jsou vidět Janovy boudy a Pěnkavčí vrch, vzadu vyčnívá Studniční hora. Z Malé Úpy se dá poznat především lesnatý Lvi důl se Sněžkou a Svorovou horou na obzoru, ale i Šimovy chalupy, Niklův Vrch a Smrčí. Na severu ční vykácený druhý vrchol Dlouhého hřebene a Lysečinská hora. Jakoby to nádherné panorama za ostré viditelnosti nebylo dost velkým zážitkem, táhly nám nad hlavami v klínech hejna severských hus. Úplně jsme se těšili, až pozveme přátele ke vztyčení kříže.

22. října se nás v pravé poledne sešlo na Dlouhém hřebeni několik desítek. Kříž byl definitivně spasován. Dlouhá laná se napnula do čtyř směrů a několik metrů těžký kříž se začal zvedat. Osazení a dotažení památných šroubů završilo jeho vztyčení. Byl to pro nás všechny významný okamžik.

Nakonec přidávám dvě vyslovené myšlenky. Když Filip Lang dokončil vyřezávání kříže, řekl, že kříž je pro slávu boží. Po vztyčení Červeného kříže jsme přidali přání, aby brzy úplně zarostl do nového lesa.

Přijměte pozvání do galerie a informačního centra Veselý výlet v Temném Dole v Horním Maršově. Vaše návštěva může být ryze praktická, to když potřebujete informace, vybrat si ze široké nabídky turistických map, automap, průvodců, publikací o Krkonoších, pohlednic, koupit si figurku Krakonoše či jiný originální suvenýr z Krkonoš. Nabízíme VHS videokazetu Krkonošské album v české i německé verzi.

Vedle praktických služeb vám v galerii Veselý výlet nabízíme kulturní zpestření krkonošského pobytu. Vystavujeme a prodáváme fotografie všech vyhlášených krkonošských fotografů, olejové malby, akvarely, kresby a grafiku profesionálních i amatérských výtvarníků, autorskou keramiku i sklo, šperky z různých materiálů, autorské svetry, ruksaky, sbírkové kameny a další oku lahodící předměty.

Přátelé Veselého výletu vztyčili nový Červený kříž na Dlouhém hřebenu. (Foto Pavel Štecha)

Také vám pomůžeme při výběru ubytování. Máme aktuální přehled o právě volných místech ve vybraných hotelech, pensioonch, horských boudách i privátech. Nejsme cestovní kancelář, proto neděláme dlouhodobé rezervace, ale když do Veselého výletu zatelefonujete 5 až 10 dní před plánovanou návštěvou východních Krkonoš, pokusíme se vám ubytování zajistit. Pokusíme se vám pomoci i když k nám přijedete zcela neohlášení. Při takovém dispečinku ubytování na poslední chvíli preferujeme váš telefonický kontakt před písemným. Dopisy, ve kterých nás žádáte o zprostředkování ubytování, většinou předáváme přímo ubytovatelům, se kterými spolupracujeme a které znáte ze stránek Veselého výletu.

Na přilehlém pozemku vzniká u galerie Lapidárium re-medium - ozdravná sbírka starých opracovaných kamenů. V létě jsme sem přenesli první poškozené kamenné památky, které teď v zimě nejsou ve sněhu dobře vidět, také proto je v galerii připraven katalog lapidária. Dobové fotografie zachycují kamenné památky v jejich původní podobě i jejich další zajímavé osudy. Postupně vznikající text fotografie doplňuje příběhy o lidmi opracovaných a později poničených kamenech. Při delším zastavení si můžete prohlédnout i soubor fotografií Bohdana Holomíčka zachycující vznik a vztyčení nového Červeného kříže.

Za Veselý výlet vás zve Pavel Klimeš

INFORMACE - doporučení služeb, ubytování, programy
- mapy, průvodce, pohlednice, publikace

GALERIE - autorské práce, skutečně kvalitní dárky z Krkonoš
- obrazy, kresby, grafika, fotografie
- dobové snímky (možnost objednávky snímku konkrétního místa i lokality)
- keramika, sbírkové kameny, šperky a jiné

SMĚNÁRNA

Distribuce sezónních novin Veselý výlet (i starší vydání)
Denně 8.30 - 18.00 (v hlavní sezóně do 19.30)

Ve východních Krkonoších je jen několik objektů, které připomínají nejstarší časy. Určitě mohou jmenovat hřbitovní kostel v Horním Maršově, žacléřský zámek, kapli sv. Vavřince na vrcholu Sněžky, důlní díla v Obřím dole, zákopy na vrcholu Černé hory a v neposlední řadě i maršovský zámek. Ten nyní vlastní obec a protože neměla dost peněz na novou školu, která také stojí za prohlídku, rozhodla se maršovská radnice zámek prodat. Při té příležitosti jsem měl nejméně dvakrát možnost uvědomit si hluboké tradice maršovského panského sídla.

NAD STARÝMI LETOPISY A FOTOGRAFIEMI

Hned první zájemci o koupi zámku předložili studii navrhuji větší stavební úpravy a tím upozornili na otázku, jak dalece je budova cenná z pohledu historiků a památkářů. Nezbylo než požádat odborníky o zhodnocení celého zámku podle hlediska stavebně - historického. Úkol přijala doktorka Koběřská a společné prohlídky zámku s jejím výkladem byly objevné. Ale teprve stostránková zpráva o výsledku průzkumu paní Koběřské a dr. Novosadové potvrdila předpoklad, že maršovský zámek je velmi zajímavým objektem. Obě odbornice ze starých dokumentů zjistily, že původní panský dům byl v místě dnešního zámku postaven již těsně před rokem 1700. Stavitelem byl šlechtic Jan de Waggi, syn Rakušana Jana Jakuba de Waggi z Wippachu, svobodného pána z Adelsbergu. Ten dostal Maršov a okolní osady od císaře namísto žoldu. Předcházejícím majitelem Maršova byl Adam Erdman Trčka z Lípy, císařský rada a komorník, a také nejbližší spojenec Albrechta z Valdštejna. Spolu s ním byl také v Chebu 25. února 1634 zavražděn a jeho majetek i s Maršovem byl zkonfiskován. Ani de Waggi Maršov neudržel a prodal ho v roce 1701 i s panským domem Bertholdu Vilému z Vajdštejna. Jeho dcera Marie Alžběta se provdala za Jana Schaffgotsche, majitele panství Kynast rozléhajícího se na celé severní straně Krkonoš. Jejich vnuk, Jan Berthold Schaffgotsch spolu se svým zetěm Alfonsem Aichelburgem zřídil v roce 1792 v místě původního panského domu klasicistní zámek. Nejstarší podobu zámku se nám podařilo objevit zajímavým způsobem. Na staré fotografii sálu maršovského pivovaru Brauhof byla zachycena i divadelní opona s vyobrazením krajiny. Po zvětšení fotografie jsme odhalili, že je to pohled na starý Maršov usnadňující dr. Koběřské popis původní podoby zámku. Ten byl totiž ještě za Aichelburgů v roce 1869 výrazně rozšířen o tři zadní křídla, čímž vzniklo uzavřené čtvercové nádvoří. Takovou podobu zámku již známe z nejstarších fotografií. A právě porovnání těchto fotografií s dnešním stavem přineslo nejzajímavější objev dr. Koběřské. Při důkladné rekonstrukci a modernizaci zámku, kterou provedli další majitelé panství Czernin-Morzinové v letech 1903 až 1910 bylo celé hlavní (jižní) křídlo téměř od základů přestavěno. Věděli jsme, že před tím byl zámek v roce 1907 doplněn o výraznou čtyřbokou věž, ale poznání, že byl zbořen téměř celý původní objekt hlavního křídla, nás překvapilo.

Obec Horní Maršov vychází při prodeji zámku s přilehlým parkem z úředního odhadu 23 milionů korun. Strohá cena nic nevypovídá o úctyhodné historii plné dramatických událostí i zvukných jmen Trčků z Lípy, Valdštejnů, Schaffgotschů, Aichelburgů, Morzinů a Černínů. Případný kupec dostane od maršovských zadarmo velký dar - bohatou tradici šlechtického sídla. Má velkou cenu, protože ji není

možné vymyslet nebo zaplatit. Vytváří se po staletí a lidé ji museli prožít.

NA NÁVŠTĚVĚ V MARŠOVSKÉM ZÁMKU

Venku se spustila pravá letní průtrž mračen. Po horkých dnech přinesla příjemné ochlazení a do naší galerie i více hostů, kteří se schovali před deštěm. Přišel také starší, na první pohled zajímavý muž v lesnickém obleku. Sundal si promočený hubertus a v klidu prohlížel vystavené obrazy. Nedalo mi to a hosta jsem oslovil. Po krátkém rozhovoru se představil: "Já jsem Czernin-Kinsky". Došlo mi, že přede mnou stojí hrabě Černín, potomek majitelů a hlavně zvelebitelů vrchlabského a maršovského panství. Měli jsme si o čem povídat. Černínové v Krkonoších prosluli ukázkovým lesnictvím a myslivostí, takže jsme za chvíli probírali tetřevy z Černé hory, osmnáctáky z Obřího dolu, krásné večery na loveckých chatách vysoko v horách. A co teprve, když jsem ze svého archivu vytáhl dobovou fotografii uloveného dvaadvaceteráka, nad kterým se hrdě vypínali dva lesníci. Host v nich poznal hajné z Malé Úpy - Tippelta a Sagassera, ale hlavně životního jelena svého otce, kterého ulovil v den svatého Václava v roce 1910. Poté padla řeč na maršovský zámek. Náš host odtud pochází, prožil tu své dětství, než se ještě před II. světovou válkou odstěhoval s rodinou do Rakouska. Zatelefonoval jsem na maršovskou radnici a už za půl hodiny jsme stáli ve vstupní hale zámku. Jen několik dní před tím se ze zámku odstěhoval do jiného maršovského domu celý dětský domov, který po desetiletí v historické budově sídlil. Nezbyl tu nepořádek, ale celý prostor všech čtyř zámeckých křídel i dvora budil nepříjemný pocit prázdnoty.

Pan hrabě nejprve zamířil do kuchyně, ta se prý příliš nezměnila. Nebyl tu více než půl století a přesto si pamatoval přesně jména jednotlivých kuchařů a potom i úředníků, když jsme procházeli jejich bývalými pracovnami. Velmi mě překvapil po vstupu do klenutých místností někdejších stájí, když bez dlouhého přemýšlení vyjmenoval koně, jak tenkrát postupně stáli. V druhém podlaží v rohové místnosti pod hlavní věží, tam kde je krásný dřevěný strop, byla pracovna jeho dědečka Rudolfa Czernin-Morzina. Snažil jsem se poznat, co si pan hrabě myslí, jak vnímá propastný rozdíl mezi zabydleností tenkrát a prázdnotou dnes. Vzpomněl jsem si na obrazy z maršovského zámku, které jsou v depozitu Krkonošského muzea, na překrásný vyřezávaný černý nábytek z této pracovny zdobící muzeum v Trutnově, na seznamy historických zbraní, zlacených brnění, nádobí a porcelánu, hodin a nábytku, soch a dalších věcí odvezených pryč v roce 1948, na všechny zámecké písemnosti, mapy a plány, které jsem viděl v oblastním archivu v Zámrsku. Musím říci, že mě trochu překvapil - žádné výčitky, žádná tíživá slova, dokonce se v jednu chvíli usmál. Pokoj nad výrazným venkovním schodištěm v průčelí zámku patřil jeho rodičům, ten vedle jemu, další menším sourozencům a když jsme prošli do ještě dalšího pokoje, postavil se do rohu místnosti, usmál se a řekl: "Tady jsem se narodil". Když jsme prošli do západního křídla zámku, dozvěděl jsem se ještě, kde visely obrazy jednotlivých předků a stálo brnění a halaparty. Tady bývaly pokoje hostů. Až úplně na konci dlouhé chodby jsme vstoupili do větší místnosti, kterou jsem si ani dříve neuvedomil. Podle zelených kachlíček na všech stěnách sahajících až ke stropu jsem usoudil, že tu měli v dětském domově umývárnu. Nezdálo se,

že by tu mohlo být něco zajímavého, ale pan hrabě se zastavil a po odmlce pravil: "To je zámecká kaple".

Venku zatím přestalo pršet. Zamkl jsem hlavní zámecké dveře a společně jsme vyšli přes park směrem k maršovské pile. I ta kdysi patřila rodině pana hraběte. To už jsem si ale oddechl, protože vím, že i přes krátký čas od její privatizace má celý provoz svůj řád a pila dobře funguje. Myslím, že to pan hrabě Czernin-Kinsky ocenil.

ZVONY SE MOHOU VRÁTIT

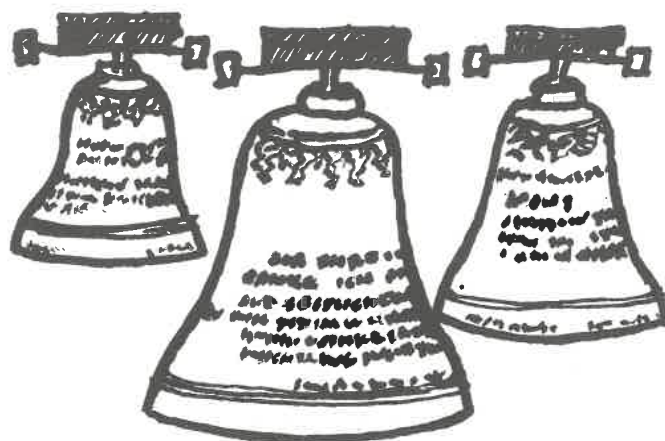
Ve válkách odnepaměti umírají i zvony, nejinak tomu bylo i v Horním Maršově. Poslední válka skončila před půl stoletím a zvony se do Maršova ještě nevrátily.

Když jsem prvně vylezl po chatrném schodišti do věže starého hřbitovního kostela, zaujalo mě mohutné vzájemně provázané trámův, které bylo pobryndané jakousi černou kaší. Stejný obraz jsem později spatřil i ve věži dolního novogotického kostela. To už jsem poznal stolice na zavěšení zvonů s černými stříkanci od maziva, ulehčující rozhoupání. Ani mě tenkrát neudivilo, že zvony ve věžích maršovských kostelů chybí. Až o několik let později jsme s kamarády projížděli na kolech Itálií a byla neděle. V každé vesnici zněly zvony a my z toho byli u vytržení. Zastavil jsem v jedné vesnici na kopci ve stejné úrovni s otevřenou věží kostela. Veliké zvony, jako by zapletené do kola, se právě začínaly roztáčet úplně dokola až začaly zvonit. Byl to nádherný zvuk a já si uvědomil, že jsme se v našem "absurdistánu" naučili žít bez zvonů a krásného zvonění. Naše zvony byly roztaveny na kanóny jako jistě i zvony z této italské vesnice, ale my jsme po válce zapomněli z kanónů zvony znovu odlít. Pro tuhle jednoduchou znalost jsem si musel dojet až někam k italské Aostě.

V obecní kronice jsou fotografie a popis posledních maršovských zvonů. V roce 1923 bylo odlito pět nových zvonů zvonař z firmy Herold v Chomutově (Komotau) náhradou za staré zvony roztavené během I. světové války. Ze dvou hlavních velkých vážil větší zvon 880 kilogramů a byl zasvěcen srdci Ježíše Krista. Druhý velký zvon byl zřízen na památku padlým a zemřelým v první světové válce a vážil 430 kg. Z věže novogotického kostela byly zvony sejmuty až na konci války. Jeden ze dvou velkých zvonů se při spouštění zřítíl a rozbil na kusy. Teprve nedávno se nám podařilo zjistit, že druhý velký zvon nestačil během války roztavit a je uložen v nějakém depozitu v Hamburku.

Od 17. do 21. srpna loňského roku se v Horním Maršově konalo setkání krajanů pocházejících z obcí v úpském údolí. Při bohoslužbě pro více než 200 účastníků se pater Rybář zmínil i o osudu maršovských zvonů a krajané přislíbili pomoc. Hlavní organizátor setkání Hans Reinwand inicioval založení sbírky na obnovu zvonů. Patronem sbírky je hrabě Josef Czernin-Kinsky.

Až půjdete nebo pojedete kolem maršovského kostela, zastavte se. Při pozorné prohlídce cihlových zdí můžete spatřit dvě zvláštnosti. Nejprve se zblízka podívejte na žluté cihly. Nesou dobře viditelné otisky prstů a dlaní svých tvůrců. Druhou zvláštností je vidět i z chodníku. Pod pravým ze dvou malých zasklených oken vysoko na věži jsou nevypávané cihly. Právě tudy odešly do válek maršovské zvony. Bylo by krásné, kdyby se stejnou cestou vrátily zase zpět.

MODRÝ MOST

Historický most, který vás doveče od hlavní silnice a parkoviště na maršovské náměstí už nepřehlédnete. Jasně modrá barva vás možná překvapí, možná naštve, možná potěší a to všechno je dobře, protože si třeba i vy položíte otázku, jestli může být most modrý.

Ještě nedávno uprostřed mostu visela barvou zapařlaná mosazná tabulka říkající, že most číslo 901 vyrobila pražská filiálka firmy Huston & Company v roce 1898. Tabulka visela už jen na dvou nýtech a pak ji někdo ukradl. Dlouho byl ocelový most jedinou spojnici obou maršovských břehů, až musel být před několika lety pro schátralý stav pro dopravu uzavřen. Konečně padlo rozhodnutí most opravit. Snahou maršovských hned od počátku bylo zachovat starý most a co nejvíce ctít původní technologii nýtované ocelové konstrukce. Nedostatkem peněz a trochu i degenerací kovářského řemesla se oprava nepovedla úplně čistě, ale v základních rysech zůstal nýtovaný most zachován. Automobilová doprava se měla za několik dní vrátit na opravený most, ale stále nebylo rozhodnuto, jakou zvolit konečnou barvu celé konstrukce. Nejprve se mluvilo o osvědčené šedé a černé barvě, ale pochybnosti přiměly zástupce obce, aby se obrátili na architekty Jiřího Hůrku a Martina Fleisnera, kteří vytvářejí regulační a územní plán Maršova. Dlouho neváhali a řekli zelenomodrá s více modrou. Počáteční nejistota se z problému zasvěcených změnila v radost nad navrženým řešením. Dodavatelská firma si problém trochu zjednodušila na čistě modrou barvu, ale i tak byli nakonec architekti se zástupci obce spokojeni. Most byl natřen modře a začala obecní diskuse pro i proti barevnému řešení. Jednu místní občanku barevnost mostu rozčílila natolik, že hned zašla na obecní úřad vyčinit tamnějším úředníkům: "Kdo to kdy viděl - modrý most!" Kritiky často odzbrojila otázka, jakou by oni volili barvu. Netroufli si říci, jen osvědčenou šedou a černou. Nemůžeme se divit, stačí se dobře podívat kolem sebe. Veselých barev se bojíme. Sotva je najdeme na autech, ale domy a chalupy jsou fádni a smutné. Všude na horách jsme dřevěné stavby natřeli stejně tmavě hnědě, omítku známe jen bílou, jakoby i uniformita barev odrážela minulá čtyři desetiletí. I proto je dobře, že maršovský most provokuje naše vnímání a třeba přispěje k znovupoznání krásné rozmanitosti a jemnosti spousty barevných odstínů. Snad se i chalupy a domy zaskví ve svých někdejších zajímavých barvách. A ještě jednu výhodu má modrý maršovský most. Když někomu podáváme informace o cestě, je zaručeným orientačním bodem.

Osvědčenou novinkou loňské zimy je **lyžařský vlek Dášenka** na louce u hřbitovního kostela v Horním Maršově. Svah je příznivý především pro začínající lyžaře a děti, které se snadno naučí jezdit na provázkovém vleku. Sjezdovka byla prodloužena na 250 metrů. Ceny jsou tu mírné, lyžuje se od rána do setmění s polední přestávkou. Majitel vleku Vladimír Souček pro vás připravil i půjčovnu lyží. Nejsnadnější přístup je k Dášence od novogotického kostela u hlavní silnice.

Vlek **Třešňovka** je kousek za maršovským náměstím. Projedete mezi dvěma stejnými cihlovými domy kolem pozůstatků pivovaru a už je vidět k 280 metrů dlouhému vleku. V provozu je denně od 9 do 16 hodin, je tu i občerstvení.

Lyžařský vlek **U nory** je na svahu za nemocnicí, u které je i velká odstavná plocha pro automobily. Provázkový vlek dlouhý 200 metrů je v provozu denně. Sjezdovka vyhovuje i dětem a začátečníkům.

Lyžařský vlek **Herta** v Dolních Lysečínách je v údolíčku se severní expozicí přímo proti stejnojmennému pensionu. Na 300 metrovém vleku se jezdí denně od 9 do 16 hodin s hodinovou polední přestávkou.

Nově postavený vlek **U celnice** najdete v Horních Albeřích u hotelu Stará celnice. Sjezdovka je dlouhá přes 320 metrů a díky východní expozici a nadmořské výšce je nejlépe vysněžená mezi uvedenými maršovskými vleky s veřejným provozem. Přímo pod svahem je i odstavná plocha pro automobily.

S kamerou kolem světa za 59 let

Fotograf Jiřího Havla znáte hlavně jako autora fotografií a fotografických publikací z Krkonoš. Ne každý ví, že pan Havel je i pilným výletníkem. Na zájezdech, výpravách i skutečných horolezeckých expedicích třeba na Kavkaze, v Himalájích, Jižní a Severní Americe fotografoval přírodu stejně jako doma v Krkonoších. Své nejlepší snímky z cest vybral do publikace *S kamerou kolem světa za 59 let*, kterou před vánocemi vydalo nakladatelství BUK. Výpravy k nádherné hoře Ama Dablam v oblasti Mt. Everestu, do Patagonie v Jižní Americe prožil spolu s horolezcem Mirkem Lančem Šmídem. Kniha končí fotografiemi z výpravy do Afriky na Kilimandžáro a Mt. Keňa. Na tuhle vůbec předposlední výpravu Mirek pozval řadu svých přátel včetně Jiřího Havla, aby tam udělal "pár těch svých havlovinek", jak rád říkal. V knize se dozvíte i další podrobnosti, protože pan Havel výjimečně fotografie doplnil svým vlastním textem. Spolu s krkonošskými fotografiemi a jinými publikacemi pana Havla prodáváme tuto knížku v galerii Veselý výlet. Nemůžete ji přehlédnout.

Pension U Hlaváčů, Horní Maršov, PSČ 542 26, majitelé Miluška a Milan Hlaváčovi, tel. (0439) 948 112, ubytování (15 lůžek) se snídaní, v pokojích s kompletním sociálním zařízením, parkování na pozemku u pensionu, domluvíte se i německy.

Pension U Hlaváčů

Poté, co se v roce 1851 stal Maršov soudním okresem, nechal v roce 1855 pověstný majitel panství hrabě Berthold Aichelburg postavit na maršovském náměstí kamennou budovu. Pod její střechou byly všechny důležité úřady i sídlo obce Maršov. Možná by tu zůstaly dodnes, kdyby se v červenci roku 1897 při povodni nevyhlila řeka Úpa z tehdy neregulovaných břehů a nestrhla polovinu budovy soudu. Z úřadů byly odneseny všechny nejstarší východokrkonošské vzácné dokumenty a dokonce i obecní pokladna. Soud i jiné úřady se přestěhovaly do nové budovy a v opraveném domě vznikl obchod, jehož tradice trvá dodnes.

Dnešní opravený historický dům na maršovském náměstí se samoobsluhou Milana Hlaváče znají hosté dobře. Sedm dní v týdnu otevřený obchod se širokým sortimentem potravin a nápojů, zbožím z drogerie, ovocem a zeleninou je nejlépe zásobený v našem kraji. Prostorný dům inspiroval majitele k rozšíření služeb, proto v podkroví zřídili malý pension. Všech pět dvoulůžkových pokojů má vlastní koupelnu s toaletou a sprchovacím koutem. Ještě mohou být rozšířeny o přistýlku. Ve společenské místnosti je malý bar a televize.

Hosté bezplatně parkují přímo u pensionu, tedy v centru Horního Maršova. Odtud je snadný nástup na túry do okolí i blízko k místním lyžařským vlekům.

Dlouholetá kvalita služeb samoobsluhy je zárukou dobrého chodu a spokojenosti hostů v novém pensionu U Hlaváčů.

Pension Krakonoš

Kilometr za úzkým vjezdem do Horních Lysečin stojí pod lesem Albeřického hřebene moderní pension Krakonoš. I když je v lysečinském údolí, administrativně patří do Dolních Albeřic. Poskytuje ubytování (celkem 40 lůžek) se snídaní nebo polopenzí vhodné především pro rodiny s dětmi ve dvou, tří a čtyřlůžkových pokojích se sprchou a terasou. Pension je vybaven satelitní televizí, hosté mají k dispozici rádio, lednici a v létě půjčovnu horských kol. Večer je možné posedět u baru nebo u krbu. Hosté mohou celoročně parkovat přímo u pensionu, kde dostanou parkovací kartu. Pension Krakonoš je otevřen stále. Správce pan Jaroslav Karlík provozuje i pension Čert v sousedním albeřickém údolí.

Pension Krakonoš, Dolní Albeřice čp. 28, pošta Horní Maršov, PSČ 542 26, vedoucí Jaroslav Karlík, tel. a fax (0439) 948 159, domluvíte se i německy.

Horský hotel Lysečinská bouda

Vysoko nad Lysečinským údolím v krásné přírodě stojí mezi horskými chalupami Lysečinská bouda. Ve dvou, tří a čtyřlůžkových pokojích se tu může ubytovat 42, s přistýlkami až 57 hostů. K Lysečinské boudě se projíždí od Horního Maršova celým údolím Dolních Lysečin, potom Dolními a Horními Albeřicemi. V zimě vozy hostů parkují na odstavné ploše v Horních Albeřicích u Staré celnice. Po dohodě je zajištěn odvoz zavazadel. Letní hosté Lysečinské boudy mohou vyjet až na parkoviště přímo u hotelu.

Lysečinská bouda stojí na oblíbené turistické trase, proto je dobré vědět, že ve stylové restauraci dostanete výborná jídla domácí české a myslivecké kuchyně. Restaurace a bar jsou otevřeny denně od 11 do 22 hodin. K boudě patří 680 metrů dlouhý vlek a sjezdovka.

Lysečinská bouda v Horních Lysečínách, Horní Maršov, PSČ 542 26, správce Vladimír Šťastný, tel. (0439) 948 149, domluvíte se i německy.

Pension Temný Důl

U hlavní silnice mezi Horním Maršovem, Pecí pod Sněžkou a Malou Úpou, jen několik kroků od galerie Veselý výlet poznáte nově opravený pension Temný Důl. Nabízí 24 lůžek a 7 přistýlek k ubytování ve dvou, tří, čtyř a jednom šesti-lůžkovém pokoji. Všechny pokoje mají i hygienický kout s umyvadlem a teplou vodou. V přízemí je pohodlná jídelna, v pensionu vaří snídaně a večeře, po domluvě připraví i obědy, případně i pro neubytované hosty. Ve velké společenské místnosti je televize se sedmi programy. V herně je stolní tenis, malá knihovna a hry pro děti. Pension Temný Důl je výhodným místem pro pobyt celých skupin, je tu fajn, když se sejde dobrá parta. Po celý rok můžete parkovat přímo u pensionu, to je výhodné i pro výjezdy k lyžařským vlekům. Okolí pensionu nabízí hezká místa k vycházkám i túrám na běžkách. Lyžařský vlek Třešňovka je odtud 15 minut chůze.

Pension Temný Důl, Horní Maršov, PSČ 542 26, majitel ing. Josef Jiránek, tel. (0439) 948 108, domluvíte se i německy.

Hotel Vyhlídka a restaurace Bellavista

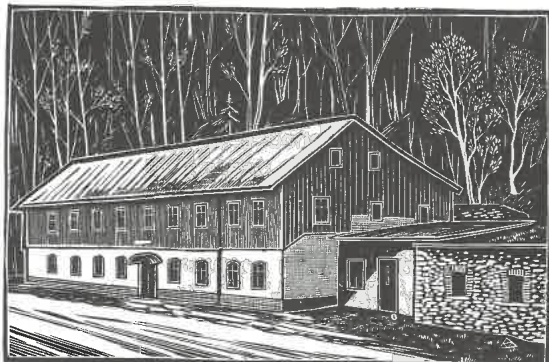
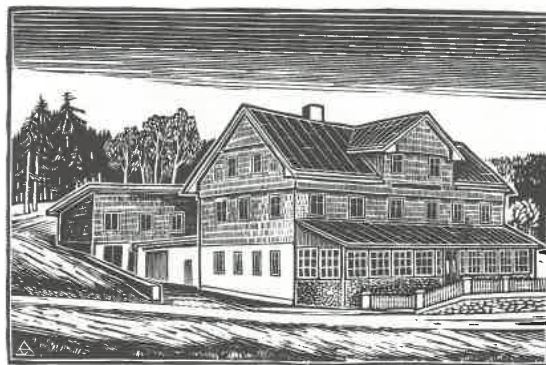
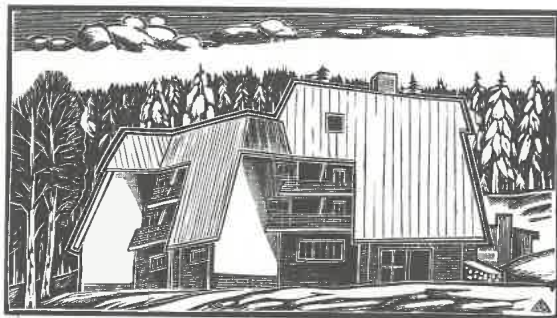
Návštěvníci Janských Lázní, kteří hledají úroveň hotelového a restauračního komfortu najdou 100 metrů od centrálního parkoviště hotel Vyhlídka s restaurací Bellavista v italském stylu. Kompletně zrekonstruovaný objekt nabízí komfortní ubytování s celkovou kapacitou 27 lůžek. Jedná se o dvoulůžkové pokoje i apartmá s precizně vybavenými koupelnami s vanou nebo sprchou, bidetem a toaletou. Pokoje jsou zařízeny originálním nábytkem, speciálními lůžky s ortopedickými matracemi, barevnou TV s 15ti programy a přímou telefonní linkou. V útulné a vkusně upravené restauraci se hosté ocitnou v přátelské italské atmosféře. Provozovatelé pan Lillo a paní Laděna spojili vůni středozemních specialit s vydatností staročeských jídel. Za dlouhých zimních večerů pořádají intimní posezení u svíčky, hudbou plnou not jižního slunce a širokou nabídkou míchaných nápojů. Parkování je zajištěno přímo před hotelem nebo na blízkém střeženém parkovišti.

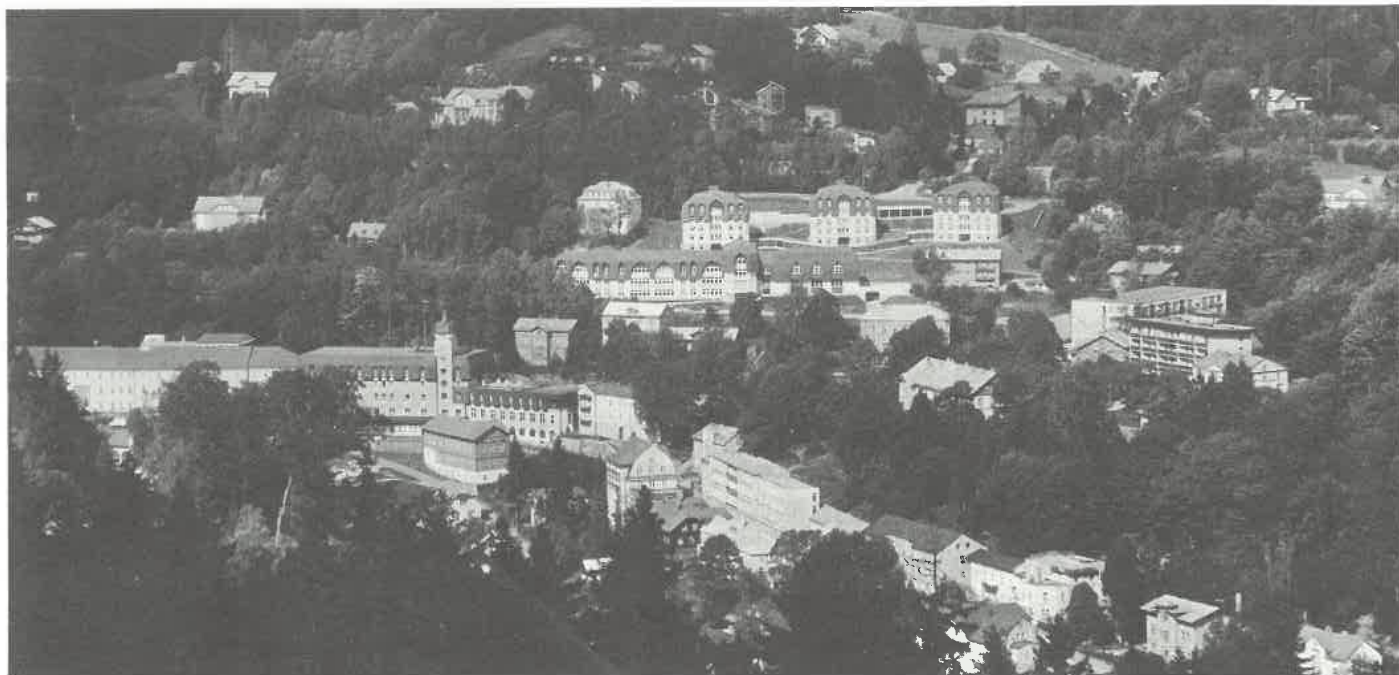
Hotel Vyhlídka, Janské Lázně, PSČ 542 25, spolumajitelka Laděna Sásíková, tel. (0439) 94682, fax 94 666, domluvíte se italsky, anglicky a německy.

Sokolská bouda

Na Černé hoře snadno najdete tradiční horský hotel Sokolskou boudu. K boudě se dostanete kabinkovou lanovkou z Janských Lázní. Sokolská bouda nabízí ubytování turistického charakteru (celkem 140 lůžek). I pro neubytované hosty je denně od 7.30 do 19.30 otevřena restaurace, dále bar (denně od 20. hodin) a v přízemí v Udírně rychlé občerstvení a biliár. Pod správou Sokolské boudy na Černé hoře patří i bouda Rachotka. Oba objekty jsou pro svou polohu a vybavení vhodné pro školy v přírodě a lyžařské výcviky. Sokolská bouda provozuje ve vestibulu dolní stanice lanovky nově otevřený obchod s úplným lyžařským vybavením, skiservis a půjčovnu lyží, běžek, snowboardů a saní. Půjčovna a skiservis jsou i přímo v Sokolské boudě. Jeden lyžařský vlek je u boudy, další na svazích Černé hory.

Sokolská bouda, Janské Lázně, PSČ 542 25, vedoucí ing. Zdeněk Hach, tel., fax (0439) 942 455, domluvíte se i německy.

Janské Lázně s novou obchodní akademií uprostřed. (Foto Bohdan Holomíček)

Když Jaroslav Kořán odcházel z postu pražského primátora na otázku, co považuje za největší úspěch svého působení na radnici, odpověděl, že zřízení několika stovek bezbariérových přechodů pro chodce. Dodal, že nyní by to pro samé papírování a nedostatek peněz snad ani nebylo možné. Člověk by řekl pár obrubníků...

V Janských Lázních otevřeli letos v září novou obchodní akademii pro pohybově postižené děti. Tradice střední obchodní školy v lázeňském městečku sahá do 50. let. Otvírala se jednou za dva roky a paradoxně jen pro ty hendikepované, kteří dokázali zdolat příkré točité schody do 1. poschodí. Škola fungovala dvacet let, a pak bylo nutné získat finance na její opravu. Peníze ale dlouho nebyly a když se sehnalo 28 milionů, tak je tehdejší okresní národní výbor investoval jinde. Se změnou politického klimatu ve státu a na radnici začali na městském úřadě hledat možnosti, jak peníze opět získat. Starosta se kontaktoval s paní mgr. Kalouskovou, která v České národní radě měla na starosti sociální politiku, podpory se též dostalo od Výboru dobré vůle paní Olgy Havlové. Nakonec se podařilo prosadit názor, že by se měla postavit škola zcela nová a v červnu 1991 se slavnostně položil základní kámen. Za 27 měsíců do školy nastoupilo prvních více než 60 žáků, což jsou dvě třetiny celkové kapacity školy.

Obchodní akademie je státní školou, takže studenti si platí pouze stravu a ubytování. Nabízí jim tři druhy studia, čtyřleté s maturitou, jež se nyní nazývá obchodní akademií a snese srovnání s kteroukoliv jinou školou tohoto druhu. Řada postižených ovšem nemá po psychické stránce na tak náročné studium a proto se zachovala i dvouletá obchodní škola. Navíc se otevřelo dvouleté studium rodinné školy pro žáky, u kterých postižení znemožňuje běžné profesionální uplatnění. Tento typ školy se orientuje především na soběstačnost a nezávislost.

Škola je bezbariérová, což neznamená jak by se laik domníval, že v budově nejsou žádné schody, ale také to, že dveře, chodby, výtahy, sociální zařízení, vypínače, protiskluzové povrchy podlah a pod. umožňují těm, kteří jezdí na vozíku nebo chodí s různými pomůckami, samostatně se pohybovat po škole. Zaměření školy odpovídá také její vybavení. Vedle tělocvičny nebo počítačové učebny mají žáci k dispozici prostory pro rehabilitaci a plavecký bazén. Rehabilitační cvičení nebo plavání jsou totiž zahrnuta do rozvrhu dne.

Tři internátní budovy svým komfortem připomínají více hotel než studentskou ubytovnu a žáci se z nich do školy dostanou spojovací chodbou. Ubytování je od školní budovy odděleno záměrně proto, aby děti neměly pocit, že žijí ve škole nebo v ústavu. Naopak bydlí v osmičlenných komunitách, aby se prostředí co nejvíce přiblížilo k podmínkám v rodině.

Školu školou a domov dobrým domovem dělají především lidé. Vedle pedagogů se o děti starají vychovatelky, psycholog, rehabilitační sestry a ošetřovatelky. Ředitel školy pan dr. Karel Nosek působí dojem člověka na správném místě, který přesně ví, co chce. Jeho původní profese je psycholog, která napomáhá jeho snaze, aby se jeho svěřenci cítili ve škole opravdu dobře. A nejen těm školním. Při akademii zřídil speciální pedagogické centrum, které má sloužit pro rodiny s postiženými dětmi v celém regionu a to již od útlého věku, kdy se zjistí pohybové potíže. Centrum spolupracuje také se základními školami, aby po jistých technických úpravách mohly děti chodit do školy doma a nemusely odcházet do ústavu.

V Janských Lázních se podařila ohromná věc, která svědčí o tom, že ne všude myslí jen na peníze a vlastní prospěch. Na otázku, jak se to mohlo podařit, reaguje dnes pan ředitel Nosek podobně jako bývalý pražský primátor: "Bez nadšení po listopadu 1989 bychom školu stěží postavili".

Nabídka lyžařského vyžití se v Janských Lázních každoročně rozšiřuje a vylepšuje. Novinkou letošní zimy je navázání lyžařských vleků na Černé hoře s možností vyjet na lyžích až úplně nahoru.

Nejdelší krkonošský vlek Protěž (1600 m) vás vyveze z Janských Lázní do horní části Černé hory. Sjetím 300 metrové sjezdovky se dostanete k dolní stanici nového vleku Anděl, který má skvělé parametry - je dlouhý 1400 metrů s hodinovou přepravní kapacitou 1200 lyžařů. V době, kdy je v nižších polohách málo sněhu, slouží Protěž jako přibližovací vlek k Andělu, jehož sjezdovka v nadmořské výšce 1000 až 1250 metrů je vždy lépe vysněžená. Hlavní sjezdovka z Černé hory do Janských Lázní je 2300 metrů dlouhá! V průběhu léta byla upravena dvě úzká místa, čímž se podstatně zlepšily její parametry. Sjezdovky jsou pravidelně udržovány moderní výkonnou rolbou. Oba vleky jsou napojeny na odbavovací systém SKIDATA s jízdenkami ve formě magnetických karet. Denní jízdenka stojí 180 v hlavní a 150 korun ve vedlejší sezóně. Systém umožňuje zakoupení různých bodových jízdenek.

Vedle kabinkové lanovky na Černou horu doplňují lyžařské spektrum v Janských Lázních další vleky a sjezdovky. Dva vleky jsou pod Sokolskou boudou na Černé hoře, tři za restaurací Lesní dům, další dva na Košťálce a vlek Idyla na protější straně.

CENTRÁLNÍ PARKOVIŠTĚ V JANSKÝCH LÁZNÍCH A LANOVKA NA ČERNOU HORU

Střed města Janské Lázně je pro běžný provoz motorových vozidel uzavřen, podél hlavní silnice je omezeno parkování. Vy však nemusíte mít o vozidla zanechaná na centrálním parkovišti obavu.

Spolu se svými zaměstnanci poskytuje pan Václav Motyčka nejlepší parkovací služby v Krkonoších. Vedle vlídnosti a příjemného vystupování obsluhy poznáte, že automobily a autobusy jsou střeženy 24 hodin denně. Na parkoviště lze vjet nebo z něj vyjet pouze přes elektricky ovládané závory. Navíc je celý areál parkoviště zabezpečen i pomocí průmyslových kamer.

Parkoviště je i výhodným místem pro zahájení lyžování či výletu, protože je přímo u dolní stanice lanovky na Černou horu. Kabinková lanovka (tel. 942 152) jezdí denně od 7 do 20 hodin. V případě nutné opravy je v úterý zavřeno. Na parkovišti je i nepřetržitý provoz směnárny, půjčovna lyží, obchod s oděvy a další obchod se sklem. V pěkném prostředí můžete koupit broušený i ryzí český křišťál, moderní barevné sklo, umělecké předměty z hutního skla a navíc i karlovarský porcelán. Na parkovišti je hlavní distribuce sezónních novin Veselý výlet pro oblast Janských Lázní a okolí.

Kontaktní adresa: *Centrální parkoviště, Janské Lázně, (pošta 542 25), provozuje Václav Motyčka, tel. (0439) 94624.*

SKI AREÁL FORMÁNEK MÁ NEJLEPŠÍ CVIČNOU LOUKU VE VÝCHODNÍCH KRKONOŠÍCH

Formánkovi lyžují snad odjakživa, proto není divu, že Zdenek Formánek se svou rodinou založil lyžařskou živnost. Rodinnou lyžařskou tradici začali už Zdenkovi rodiče a on sám byl lyžařským reprezentantem. Jeho manželka Hana vybojovala dva tituly mistryně republiky v biatlonu. I obě dcery,

Dita a Klára ve svých 9 a 11 letech už pilně závodí. Společně pro vás upravili Ski areál Formánek u Lesního domu v Janských Lázních. Svah, který je jen kousek od hlavní silnice považujeme za nejlepší cvičnou louku ve východních Krkonoších. Výhodou je mírný svah, bezpečný dojezd, viditelnost po celé trati. Větší lyžařský vlek je opatřen pevnými unašeči, druhý provázkový slouží malým dětem a úplným začátečníkům. Sjezdovka je vždy upravená a nic víc k prvním jízdám na lyžích nepotřebujete. Kdyby vám však přece jen něco chybělo, určitě to seženete na místě v obchodě Sport Formánek. Jsou tu k dostání kvalitní zimní doplňky jako čepice, čelenky, rukavice, lyžařské i sluneční brýle, krémy, ponožky, batohy, lyžařské vosky, hole i vázání. Letní půjčovnu horských kol v zimě proměnili na půjčovnu lyží, běžek, saní i dětských bobů. Zajištěn je i servis lyží s montážemi vázání a drobnými opravami, popřípadě i s namazáním lyží. Doplňkovy je prodej pohlednic, map, suvenýrů, filmů a hraček. U ski areálu je i občerstvení ve dvou kioscích a v restauraci Lesanka.

Zdenek Formánek je členem Horské služby Krkonoše, proto si přeje, aby se lidé na horách - hlavně při lyžování - chovali uvážlivě a ohleduplně k ostatním hostům. Jen tak bude lyžování pro všechny veselou zábavou.

Ski areál Formánek, Janské Lázně u Lesního domu, tel. (0439) 949 44, nabízí svezení na lyžařských vlecích a prodej sportovních potřeb. Otevřeno je denně od 8.30 do 17 hodin. Distribuce sezónních novin Veselý výlet.

LYŽAŘSKÝ AREÁL KOŠTÁLKA

Příhodný lyžařský terén pro lepší začátečníky i pokročilé lyžaře je na Košťálce. Dva moderní vleky s teleskopickými unašeči přepraví za hodinu 1300 lyžařů a jsou dlouhé 380 a 540 metrů. Sjezdovka na Košťálce je široká a má kvalitní travní podklad. K bezpečnému pohybu pro vás i vaše lyže stačí 20 centimetrů sněhu. Při mrazivém, ale slunném počasí je příjemné nasměrování k jihu. Zdejší podmínky jsou vhodné pro lyžařské výcviky s možností oddělit část sjezdovky. Totéž platí i pro lyžařské závody či karneval na lyžích. V areálu jsou k dispozici i slalomové tyče. Na delším vleku je zaveden odbavovací systém SKIDATA. Důležité je vědět, že denní magnetické jízdenky i sezónní skipas platí společně i pro lyžařské vleky Protěž a Anděl na Černé hoře a také v lyžařském areálu Prkený Důl v Žacléři. U dolní stanice vleku je rychlé občerstvení. Odstavná plocha na slepé cestě při hlavní silnici z Dolního Maršova do Janských Lázní bývá pod sjezdovkou vyhrnuta kvůli parkování lyžařů. Přes Košťálku je i nejsnadnější nástup na běžecké terény okolo Modrokamenné boudy a na Rudolfově cestě směrem do Horního Maršova nebo na Černou horu.

Sjezdovka je na Košťálce vždy perfektně upravená vlastní rolbou majitele areálu Josefa Košťála. Jeho firma zajišťuje kompletní servis a opravy lyžařských vleků všech typů včetně dodávek náhradních dílů. Lyžařský areál a louka se nejmenují podle Josefa Košťála vlekáře, ale podle jeho otce, Josefa Košťála zemědělce, který tu třicet let hospodařil.

Lyžařský areál Košťálka v Janských Lázních, majitel Josef Košťál, tel. (0439) 946 49, je v provozu denně od 9 do 16, od února do 17 hodin.

GALERIE VOREL

Stopadesát metrů nad informačním centrem je od srpna letošního roku vedle evangelického kostela otevřena nová, a v Janských Lázních jediná, stálá prodejní galerie Vorel. Jmenuje se podle majitele, který ji zřídil proto, aby mohl vystavovat a nabízet svá díla. Pan Jiří Vorel, stejně jako jeho otec a tři bratři opracovává ušlechtilé kameny. V rodinném domku v Janských Lázních si zřídil dílnu, kde řeže, seká, skládá, brousí a leští tento ryze přírodní materiál, aby z něho vznikala zajímavá umělecká díla. Nejčastěji používá aragonit dovážený ze Slovenska, který vyniká svou různobarevností a proměnlivou strukturou. Z aragonitu v galerii najdete drobné předměty užitého umění - těžítka, kalamáře, kazety, vázy, nože na otvírání dopisů, bižutérii - náušnice, brože, přívěsky, knoflíky apod. Můžete si vybrat od barvy medové až po čokoládově hnědou.

V galerii Vorel však najdete i díla jiných autorů. Jde především o grafiku hradeckého výtvarníka Jiřího Šindlera a pražské grafičky Zdeňky Burgetové, keramická díla - bohatě zdobené a barevně pojaté hrnky, pucláky, květníky od pana Vladimíra Židlického z Ateliéru Brno a z ateliéru DUKE v Litomyšli.

Až přijdete tuto galerii navštívit, všimněte si dvou mramorových stolků pod oknem. Jejich kulatá deska je vykládána ze třicetišesti druhů mramoru. Jeden stůl zhotovil pan Jiří Vorel a druhý jeho otec. Můžete hádat, kdo který.

MĚSTSKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO

V těsném sousedství janskolázeňského městského úřadu a kina stojí zrekonstruovaná vila Qissisana, v které sídlí banka a nově zřízené Městské informační středisko - MIS. Vedle všeobecných informací o městě, o jízdních řádech lanovky, autobusů, vleků, otvírací době různých služeb a kulturní nabídky, se v něm dozvíte, kde je možné se ubytovat, ať už přijdete navštívit někoho v lázních a nemáte zajištěný nocleh nebo se v příštích měsících chystáte na dovolenou. Ke koupi dostanete drobné upomínkové předměty,

mapy, pohlednice apod. Tyto standardní služby doplňují ty v našem regionu méně běžné. V informačním středisku si můžete sjednat skupinový zájezd do okolních horských center, do Prahy, Hradce Králové a jiných měst nebo si cíl cesty můžete vybrat sami. Pro zájezdy, ale i pro pobyt ve městě vám na požádání zajistí průvodce nebo tlumočníky, kteří ovládají němčinu, angličtinu a francouzštinu. Tyto služby mohou hosté z ciziny v zimě využít i v případě, že by se rádi naučili lyžovat. Informační středisko úzce spolupracuje s lyžařskou školou SIS (Ski*Instruction*Sport), která působí v Janských Lázních a v Peci pod Sněžkou. Můžete si zde nechat vyvolat filmy a vyhotovit barevné fotografie.

Otevírací doba: pondělí - pátek 9.00 - 12.30 a 13.30 - 17.00, sobota - neděle 9.00 - 11.30 a 12.30 - 17.00

Městský úřad v Janských Lázních vydal nový **Orientační plán města**. V přehledně uspořádaném plánu najdete jména jednotlivých domů, siluety významných dominantních objektů, lyžařské vleky, schéma lyžařských běžeckých tras v okolí města a v neposlední řadě seznam hotelů, pensionů a restaurací.

KULTURA V JANSKÝCH LÁZNÍCH

Díky pochopení městského zastupitelstva, modernímu sálu kina s bezbariérovým přístupem a lidem ochotným kulturu pořádat, žijí Janské Lázně bohatým kulturním životem.

Kino Vlast pro 240 diváků hraje minimálně 4x v týdnu (po, st, pá, ne), většinou od 19.30 hodin. Dětská představení začínají již v 18. hodin. V sále kina jsou i koncerty a divadelní představení. Například 13. ledna je představení Divadla Jára Cimrmana, 4. února vystoupí písničkář Jan Burian ap.

Čtyřikrát týdně jsou v **kolonádě taneční večery**. Každé pondělí se tančí při elektrofonických varhanách, ve čtvrtek vystupuje skupina Ametyst z Trutnova, v sobotu je disco Pavla Dvořáka. Další informace získáte na telefonu 946 21, kde vám přes den v kanceláři a večer v pokladně kina rádi poradí a případně i rezervují lístky.

Zimní radovánky u Hübnerovy boudy před 90 lety

Je známou skutečností, že maloúpská radnice je na Pomezních Boudách v úctyhodné výšce 1000 metrů nad mořem. Ale už málokdo si uvědomí, že je odtud úplně nejmenší výškový rozdíl při výstupu na Sněžku. Tato skutečnost trochu ztratila na významu stavbou sedačkové lanovky z Pece na vrchol nejvyšší hory Čech v roce 1949. V dobách, kdy každý návštěvník musel na Sněžku vystoupat po svých, přinesla možnost příjezdu do výšky 1000 metrů Pomezním Boudám velkou výhodu. I dnes mnozí pěší turisté volí raději delší (7 km), ale mírnější výstup na Sněžku z Malé Úpy, než strmé cesty z Pece nebo Karpacze. Dlouhý, pozvolný úsek výstupu od Pomezních Bud po "Červené cestě" končí u boudy Jelenky. Pětisetmetrový výšvih na Svorovou horu je společně se závěrečným úsekem celé cesty přímo na Sněžce nejtěžším místem. Zato část ze Svorové hory po Obřím hřebenu je téměř bez výškového rozdílu.

Krkonoše jsou nebezpečné v době, kdy se sněh vlivem kolísání teplot změní na hladkou ledovou plochu. To dokazují i smrtelné úrazy turistů, kteří se na zledovatělém terénu zřítili do údolí. Z tohoto pohledu je výstup na Sněžku přes Jelenku a Obří hřeben nejbezpečnější, i když ani tady není zcela bez rizika. Vážnější je špatná orientace na Svorové hoře a Obřím hřebeni při sněhové vánici. Pro takový případ je typicky vyznačen Travers po úbočí Svorové hory a Sněžky s propojením na Obří hřeben a vrchol Sněžky. Ale určitě se nevyplatí vyrazit na dlouhý zimní výstup na Sněžku při zhoršeném počasí.

Hübnerova bouda

Výhodná poloha u snadné výstupové trasy na Sněžku byla podnětem postavení Hübnerovy boudy s téměř třisetletou tradicí. Její zbytky byly zbořeny v roce 1961, ale svým způsobem dosud nepřekonaná výjimečnost boudy stojí za vzpomínku.

Pověst uvedená ve staré maloúpské kronice přičítá vznik Hübnerovy boudy rakouským hrabatům, kteří byli do Krkonoš vykázáni. Jeden z nich se jmenoval Hübner a údajně si v roce 1663 vzal dceru místního uhlíře. Od něho získal chalupu, kterou přestavěl na hostinec. Jiná zpráva říká, že

v roce 1682 jistý Hans Hübner koupil chalupu, které se již tehdy říkalo Hraniční bouda. Přesnější informace jsou až z roku 1815, kdy Stefan Hübner přestavěl boudu na hotel. Už v té době sem bylo ve velkých sudech z Oldenburgu u Vídně přiváženo maďarské víno. V roce 1861 daroval majitel tamnějšího vinného sklepa k padesátiletému výročí obchodování s touto boudou Hübnerům stříbrný tolar. Je těžké si představit, jak byly na Pomezní Boudy dopravovány sudy s vínem po tehdy jediné úvozové cestě z Albeřic přes vrchol Lysečinské hory a Pomezní hřeben.

Pro letní hosty ze Saska a Slezska byla Hübnerova bouda vyhlášeným výchozím místem pro výstupy na Sněžku. Další velkou atrakcí se od roku 1815 staly poprvé v Krkonoších jízdy hostů na saních rohačkách. Na Hübnerovu boudu došli v saních tažených koňmi, dolů do Kowar sjížděli s průvodcem na rychlých saních. Z té doby je i několik grafických listů s vyobrazením boudy i sáňkování hostů. Už v roce 1821 byl hotel rozšířen o taneční sál a měl svou vlastní hudbu.

Na Hübnerově boudě se jako v nejlepším horském hotelu ubytovávali významní lidé. Stačí vzpomenout pobyt maršála von Greisenau, když prchal před Napoleonem, velkovévodu Štěpána a krále Johanna Saského v září 1841. Po vítězných bitvách u Hradce Králové a Trutnova v roce 1866 na boudě bydlel i pruský korunní princ a pozdější císař Bedřich.

Posledním držitelem boudy ze zakládající rodiny byl Berthold Hübner. V roce 1882 ji získal Wenzel Adolf, který tak vlastnický spojil dva tehdy nejlepší podniky v Malé Úpě - Mohornův Mlýn a Hübnerovu boudu. Je ironií osudu, že oba hotely zanikly. Mohornův (Spálený) mlýn vyhořel v roce 1940, Hübnerova bouda byla zbořena později. Ve 30. letech se Gustav Adolf rozhodl hotel přestavět. Starou boudu strhl a postavil nový velký hotel. Dostavbě zabránila II. světová válka, po jejím skončení stavba zpuskla až byla zcela odstraněna. Tím se z Malé Úpy vytratila jedna dlouhá tradice, ale nejmírnější cesta na Sněžku, které Hübnerova bouda vděčila za svůj rozvoj, nám zůstala.

NOVÉ DOMKY

Místní část obce Malá Úpa zvanou Nové domky poznáte snadno. Při pohledu z Pomezních Bud k východu vás zaujme hustá řada chalup podél cesty. Všechny ostatní východokrkonoské chalupy jsou roztroušeny jakoby náhodně po stráních. Umístění chalupy vycházelo z velikosti louky k ní patřící a profilu terénu. Hlavně šlo o to jak snadno dopravit seno na půdu, a z chalupy vyvézt močůvku při hnojení. Z tohoto pohledu je těžké odhadnout, proč náhle a jen jednou byla někdy před rokem 1770 založena "horská ulice" v nadmořské výšce 1000 metrů. Nabízí se jednoduché vysvětlení.

Na konci 18. století ještě probíhala kolonizace oblasti Malé Úpy, ale tehdejší majitelé krkonosských lesů již nechtěli povolovat další zakládání luk na úkor lesní půdy. Nárůst obyvatel horské obce naopak vytvářel tlak na intenzifikaci zemědělství a hlavně na možnost vzniku nových parcel. Nové domky byly možná postaveny jako pokus o sociální smír

v bouřlivé době směřující k velkému selskému povstání v roce 1775. Maloúpští osadníci se ho aktivně zúčastnili. Lokalita Nových domků byla jednorázově rozdělena na deset netradičně úzkých pozemků s chalupami při jejich dolním okraji. Ještě do konce století přibýly do řady další dvě chalupy (čp. 26 a 27), ale ty už měly běžné velké parcely. Nové domky jsou nejmladší luční enklávou v Malé Úpě, ovšem některé chalupy tu jsou původní z konce 18. století a v rozporu s pojmenováním patří mezi nejstarší objekty nejen v Malé Úpě, ale v celých východních Krkonoších.

Cesta přes Nové domky je oblíbenou promenádou v Horní Malé Úpě s pěkným výhledem na Pomezní Boudy, Smrčinou stráž, Svorovou horu a Sněžku. Pozdější vývoj horských obydlí obohatil architekturu Nových domků a tak vedle nejstarších nizoučkových chalup stojí i mladší půlštukové domy s různými verandami. Pestrost lokality završuje zajímavě řešený pension Michaela, postavený v roce 1931.

Pomezní Boudy - u bývalé Hübnerovy boudy 300 metrů pod Pomezními Boudami je u hlavní silnice lyžařský vlek a mírná sjezdovka vhodná i pro děti. Výhodné umístění na východ zajišťuje dobré sněhové podmínky. Dobová pohlednice na předešlé straně zachycuje zimní radovánky před 90 lety právě na této louce. Vlek je v provozu denně od 9 hodin do setmění.

Veronika - z údolí osady Černá Voda k Novým domkům vede 200 metrů dlouhý vlek se sjezdovkou na okolních loukách. Trať je mírně prudší než u předcházejícího vleku. Výhodou lučních sjezdovek je možnost bezpečného lyžování i na nižší vrstvě sněhu. Lyžařský vlek Veronika je snadno do sažitelný i z Pomezních Bud.

Jung - nejdelší lyžařský vlek (1200 m) v Malé Úpě najdete na Rennerových boudách jen kousek nad maloúpským kostelem. Novinkou je právě zprovozněný souběžný 300 metrů dlouhý vlek s teleskopickými unašeči. Oba vleky provozuje firma Jung denně již od 8.30 do 16.30 hodin, při zájmu lyžařů od poloviny února i déle. Osvětlení sjezdovky u nového vleku umožňuje večerní lyžování od 19 do 21 hodin. Sjezdovka je průběžně upravována, u vleků je i občerstvení a půjčovna lyží.

Další lyžařský vlek s veřejným provozem je ve Spáleném Mlýně a také na poloviční cestě mezi Spáleným Mlýnem a kostelem.

K Jelence - při dobrých sněhových podmínkách je projížďka na běžkách po Červené cestě k Jelence a zpět po spodní žluté značené cestě sotva dvouhodinovou záležitostí. Celá trasa vede po nově zalesněných plochách a tak je i dobře vidět

do kraje. Sjezd od Jelenky je po prvních 300 metrech trochu prudší.

Okolo Kraví hory - opět vám doporučujeme projet na běžkách snadnou, ale také jednu z nejlepších tras v Malé Úpě. Začíná u maloúpského kostela, kde za hřbitovní zdí vjedete do lesa a obkroužíte pohodlně celou Kraví horu po lesní cestě bez velkých výškových rozdílů. Je odtud opravdu pěkně vidět na Sněžku, Niklův Vrch i některá další odlehlá místa Malé Úpy.

Na Rýchory - jednou z nejoblíbenějších tras běžkařů je túra z Pomezních Bud na Rýchory. Zabere půl dne, v opačném směru počítejte téměř s celodenní túrou. Z Pomezních bud snadno sjedete kolem Nových domků na Rennerovy boudy a k maloúpskému kostelu. Stoupání k Cestníku trvá dvacet minut a už zase sjíždíte, tentokrát k Lysečinské boudě. Zdejší restaurace je otevřena stále. Po chvíli dojedete na státní hranici kde si další směr můžete vybrat. Když sjedete dolů do Albeřic, kde jsou otevřeny dvě restaurace, musíte potom vystoupat zpět k hranici po Staré celní cestě. Průjezd po hraničním průseku nad Albeřicemi je snadnější. Obě cesty se spojují v místě, kde uvidíte historická sloupková boží muka z českoobratrským kalichem. Další cesta přes vrch Mravenecník je snadná. Od Rýchorského kříže už uvidíte Rýchorskou boudu. Zdejší bufet je otevřen denně mimo pondělí a úterý. Z tamější vyhlídky Kutná uvidíte krásné panorama východních Krkonoš. A stojíte tu ve stejné nadmořské výšce jako na začátku túry na Pomezních Boudách. Z Rýchor můžete sjet přímo do Maršova (na Pomezní Boudy odjíždí autobus z Horního Maršova v 16 a potom až v 19 hodin), ale zvlášť na zmrzlém sněhu jeďte pomalu. Snadněji sjedete delším sjezdem do Svobody nebo kolem Sklenařovic a Bystrice až do Mladých Buků.

HRANIČNÍ PŘECHOD

POMEZNÍ BOUDY - PRZELECZ OKRAJ

Byl otevřen prvního dubna 1994 na jeden zkušební rok. Denně je v nepřetržitém provozu pro pěší, běžkaře, cyklisty a osobní automobily do hmotnosti 3,5 tuny. Letní provoz proběhl bez nejmenších potíží a tak předpokládáme, že Správa Krkonošského národního parku nebude mít výhrady k trvalému otevření malopolského hraničního přechodu. Zatímco na sousedních přechodech v Královci u Žacléře, v Náchodě i v Harrachově se tvoří mnohdy až několikahodinové fronty osobních automobilů, na Pomezních Boudách netrvá odbavení déle než několik minut. Poštití silničáři přislíbili vyhrnovat horskou silnici celou zimu. I tak deset kilometrů dlouhý sjezd po nepříliš užívané úzké silnici vyžaduje v zimě vaše plné soustředění. Hraniční přechod v Malé Úpě vám zkrátí cestu z východních Krkonoš nejenom do Polska, ale i třeba do Berlína o více než jednu hodinu jízdy. Také přímo vybízí k návštěvě zajímavých míst na severní straně Krkonoš. Zdatní běžkaři mohou sjet do Karpacze a odtud vystoupat nebo se vyvézt lanovkou na Malou Kopu a vrátit se do Čech kolem Luční boudy, kde je nově otevřen malý turistický hraniční přechod. Autem můžete zajet do starého hornického městečka Kowary (15 km) nebo okresního města Jelenia Góra (40 km) s historickým náměstím i spoustou obchodů. Když se na druhé křižovatce pod Pomezními Boudami dáte doprava ve směru Walbrzych, dostanete se brzy do krásné Kamiené Góry.

HOTEL POMEZNÍ BOUDA

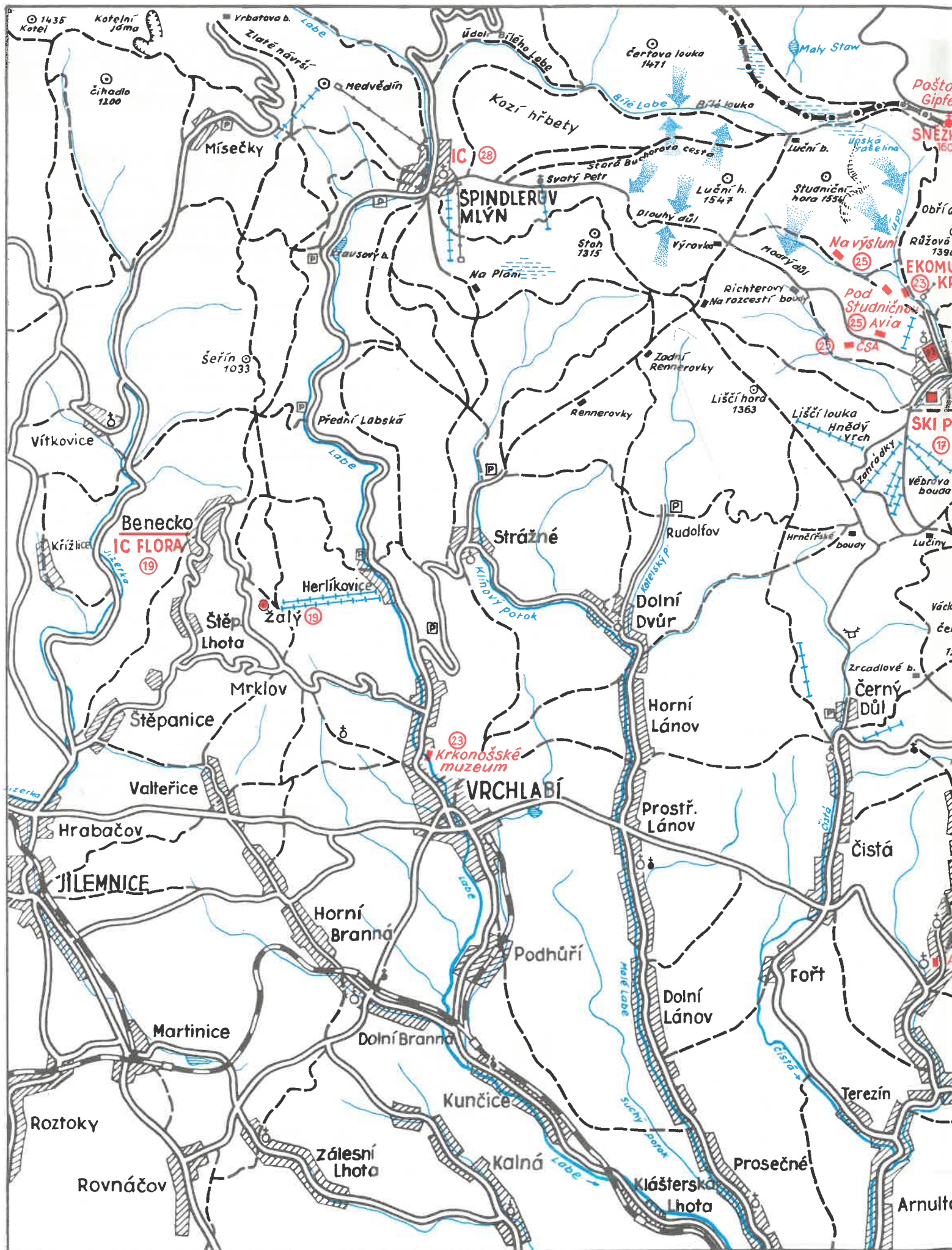
Horský hotel Pomezní bouda je v Malé Úpě hostinským podnikem s nejdelší tradicí. Už před rokem 1840 postavil Johann Anton Kirchschrager z Niklova Vrchu (proto zvaný "Niklhonsaton") přímo u zemské hranice hostinec, dnešní Pomezní boudu.

Hotel Pomezní bouda, Horní Malá Úpa (pošta 542 27), provozuje Fi Popelka - Luboš Mocl, tel. (0439) 96 6234, tel., fax 96 6385, ubytování (50 + 20 lůžek) různého charakteru, restaurace s českou kuchyní, salónek, koloniál, kiosk. Střežené parkoviště je v těsné blízkosti objektu, u pensionu Popelka je vlastní parkoviště. Domluvíte se i anglicky a německy.

Současnou podobu horského domu s valbovou střechou hostinec dostal v roce 1870. Když bouda deset let předtím vyhořela, nemohl se nový vlastník Herman Blaschke věnovat její obnově dřívě, než dokončil mnohem náročnější dílo - stavbu České boudy na vrcholu Sněžky. Pomezní bouda několikrát změnila svého majitele i jméno. Tricet let se jmenovala podle stavitele - Blaschkebaude, do roku 1945 se ji říkalo Goderova Pomezní bouda, ale většina z nás ji pamatuje z poválečného období jako Devětsil. Zvenčí si Pomezní bouda zachovala svou historickou podobu, ale uvnitř byla několikrát modernisována. Poslední vylepšení před touto zimní sezónou provedla firma Popelka, současný provozovatel horského hotelu. V upraveném velkém sále restaurace je padesát míst. Salónek pro dalších dvacet hostů je připraven i pro sešlost, která se chce bavit odděleně. Ubytování hosté si mohou objednat taneční večery s reprodukcí hudby, ale i živou hudbou. Ryze českou kuchyni doplňuje trutnovský ležák Krakonoš. Pomezní bouda nabízí padesát ubytovacích míst v různé škále vybavenosti pokojů. Vedle apartmánů s kompletním sociálním zařízením tu jsou i pokoje s ubytováním turistického charakteru. Stejný druh ubytování je i v nedalekém pensionu Popelka, který nyní k Pomezní boudě patří.

Na Pomezních Boudách najdete i další služby firmy Popelka. U zastávky autobusu v dobře zásobeném kiosku jsou základní potraviny, upomínkové předměty, mapy, hole, pohlednice ap. Ještě širší sortiment zboží je v koloniálu přímo v Pomezní boudě - potraviny, nápoje včetně piva Budvar, drogistické zboží a rychlé občerstvení. Firma Popelka zajišťuje i celoroční rozvoz zboží na vzdálené objekty. Hosté mohou požádat o dopravu sněžným skútem SKI DOO třeba k hlavnímu lyžařským vlečkům Jung na Rennerových boudách.

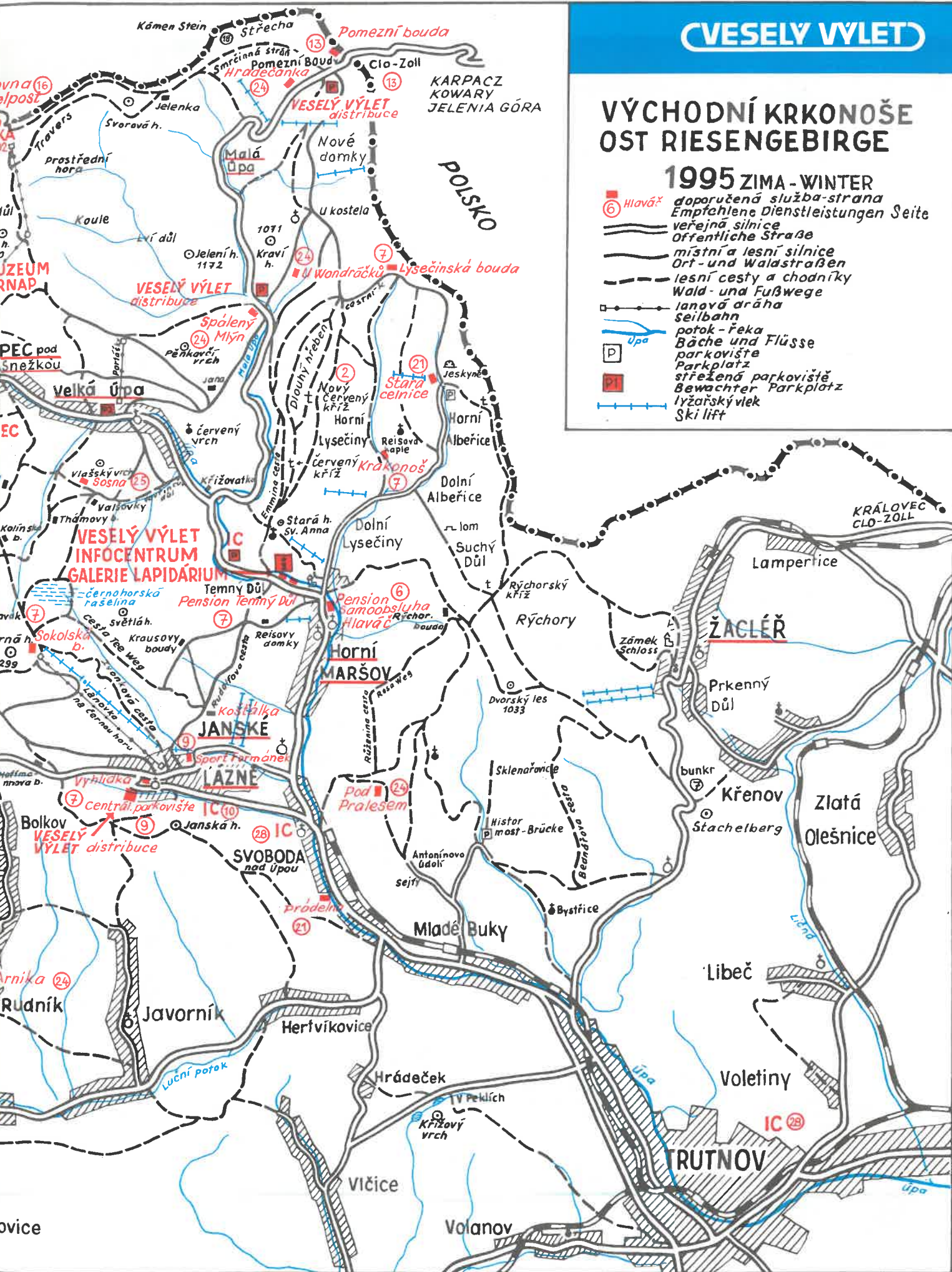

VÝCHODNÍ KRKONOŠE OST RIESENGBIRGE

1995 ZIMA - WINTER

- Hlaváč** doporučená služba-strana
Empfohlene Dienstleistungen Seite
- veřejná silnice
Öffentliche Straße
- místní a lesní silnice
Ort- und Waldstraßen
- lesní cesty a chodníky
Wald- und Fußwege
- lanová dráha
Seilbahn
- potok - řeka
Bäche und Flüsse
- úpa
Bäche und Flüsse
- parkoviště
Parkplatz
- stráženo parkoviště
Bewachter Parkplatz
- lyžařský vlek
Ski lift

ČESKÁ POŠTOVNA NA VRCHOLU SNĚŽKY

Uvažte sami, že to byl dobrý nápad. Vedle kaple svatého Vavřince na samém vrcholu Sněžky stojí už od roku 1936 malý domek. Stejně jako Česká bouda byl poslední roky zpustlý a opuštěný. Někdejší poštmistrová z Velké Úpy, paní Jaroslava Skrbková, dokázala i přes různorodá úskalí domek opravit a 20. srpna 1994 v něm otevřít Českou poštovnu na vrcholu Sněžky. Poštovna navazuje na tradici letního poštovního úřadu, otevřeného v České boudě již v roce 1899. Jedině tady můžete získat příležitostné razítko dokládající vaši návštěvu na nejvyšší hoře v Čechách. Razítko je v českém, polském, německém a anglickém provedení. Navrhli jej výtvarníci Veselého výletu Stanislav Špelda a Zdeněk Petíra. Sami můžete posoudit, jestli se jim návrh vydařil. Součástí poštovny je i malá útulna s lavicemi a stolem pro napsání pohlednic, kde si na stěně povšimnete koláže zachycující několik desítek různých druhů poštovních i příležitostných razítek, odeslaných ze Sněžky za posledních sto let. Razítko je určeno především pro označení poštovní zásilky a věřte, že si budete těžko vybírat. V České poštovně na Sněžce je totiž vůbec největší výběr pohlednic v Krkonoších. Ve stojanu najdete 143 různých druhů klasických a nejméně 10 druhů velkých pohlednic od všech krkonošských autorů a vydavatelů. V České poštovně samozřejmě koupíte i známky a když hned napíšete, můžete své pozdravy přátelům odeslat přímo z vrcholu Sněžky. Schránku najdete snadno.

Služby poštovny doplňuje prodej drobných suvenýrů, turistických holí, filmů, map, plakátů i občerstvení - čokolády, tatranek a dalších sladkostí, sušeného ovoce, dostanete tu horkou čokoládu, kávu a další nápoje na zahřátí.

Česká poštovna na Sněžce, provozuje Jaroslava Skrbková, telefon na Sněžce je (0439) 96 2257, otevírací doba : podle potřeb turistů a počasí od pana Krakonoše (to je někdy od 7 do 19, ale když prší a fičí, může být zavřeno už ve dvě. Domluvíte se i německy.

Ceník jízdného na lyžařských vlecích**SKI PEC a.s.****v Peci pod Sněžkou****zimní sezóna 1994/1995**

SKI	Dospělí		Děti do 10 let	
	25. 12. 94 až 2. 1. 95 a 22. 1. 95 až 18. 3. 95	ostatní termíny	25. 12. 94 až 2. 1. 95 a 22. 1. 95 až 18. 3. 95	ostatní termíny
1 jízda	40	40	20	20
od 11.00	200	140	120	80
od 12.00	160	110	100	70
od 13.00	140	90	80	60
od 14.00	110	70	60	40
1 den	260	200	150	120
2 dny	460	370	260	180
3 dny	680	540	390	270
4 dny	900	710	510	360
5 dnů	1120	890	630	450
6 dnů	1340	1070	740	540
7 dnů	1600	1200	850	600
4 ze 7 dnů	990	780	570	395
5 ze 7 dnů	1235	890	695	495
6 ze 7 dnů	1470	1170	810	595
14 dnů	3100 Kč		1200 Kč	
sezónní skipas	5000 Kč		3000 Kč	

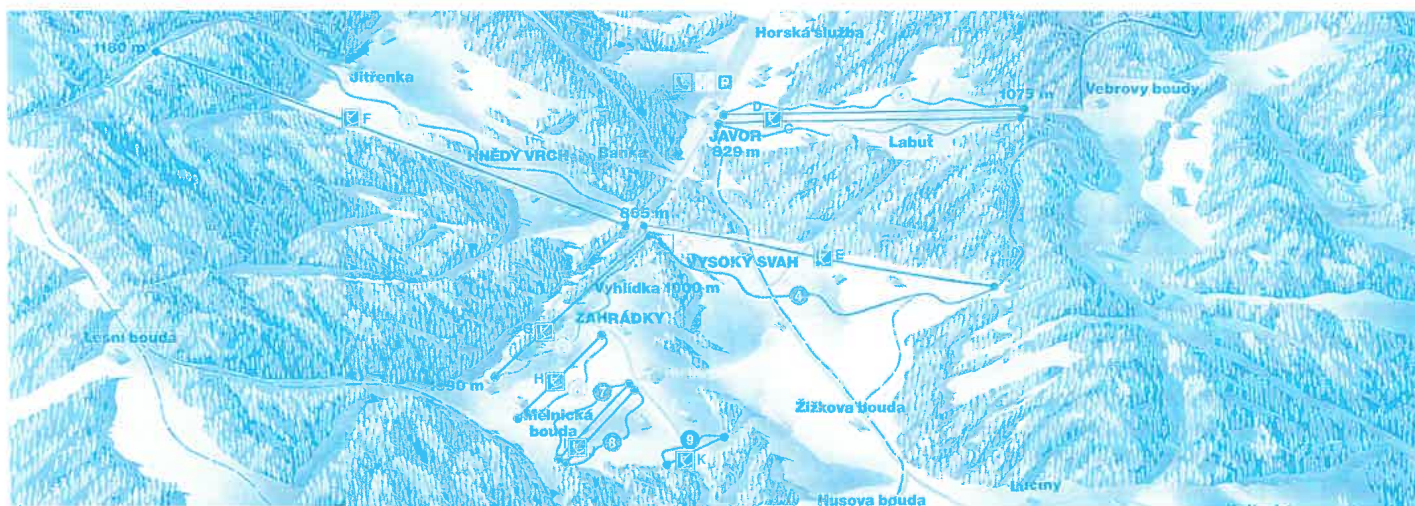

Lyžařský areál SKI Pec patří mezi nejlepší lyžařské sjezdové terény v České republice. Deset vleků o celkové délce téměř 7000 metrů přepraví 7500 lyžařů za hodinu. Různě náročné a dlouhé sjezdovky jsou perfektně upraveny třemi moderními rolbami před každodenním provozem. Upravovány jsou i některé běžecké tratě v okolí areálu. V ceně denní jízdenky je i večerní lyžování na vleku a sjezdovce s osvětlením na Zahrádkách III. V areálu najdete úschovnu zavazadel a lyží, veřejné záchody, skiservis a půjčovnu lyží, prodejnu lyžařských potřeb, rychlá občerstvení i restaurace. Všechny sjezdovky jsou při provozu pod dohledem Horské služby (tel. v Peci 2233).

března a v dubnu přinese menší výkyvy v návštěvnosti během zimní sezóny.

Poznámka : • pokladny jsou otevřeny již 15 minut před zahájením provozu • na sezónní skipas potřebujete vlastní fotografii • provozatel vleků si vyhrazuje právo uzavřít vleky a sjezdovky při provozních poruchách, nadměrné rychlosti větru, výpadku elektřiny a podobně (v těchto případech nevzniká právo na vrácení jízdného) • na jízdence uvedený zákaz lyžování mimo upravované sjezdovky není svévolným omezováním lyžařů, ale nezbytným opatřením pro obnovu lesa v okolí sjezdovek (především na Hnědém Vrchu a Javoru).

NOVÝ ODBAVOVACÍ SYSTÉM SKIDATA

Ještě před začátkem letošní lyžařské sezóny se hodně psalo a povídalo o výrazném zdražení jízdného některých krkonošských vleků. Když si prohlédnete tabulku s ceníkem jízdného zjistíte, že to v lyžařském areálu SKI Pec není tak úplně pravda. Za určitých okolností se dokonce svezete na vlecích levněji, než v loňské sezóně.

Rozruch způsobilo zavedení ve světě už běžného odbavovacího systému s magnetickými kartami. V areálu SKI Pec i v Janských Lázních a v Žacléři zvolili systém rakouské firmy SKIDATA. V pokladně si koupíte jízdenku - magnetickou kartu, podobnou běžné telefonní kartě, s určitou dobou platnosti. Před příjezdem k vleku kartu zasunete do turniketu, který ověří správnost karty a pustí vás na vlek. Levnější jízdenky pro děti jsou barevně odlišeny, jejich správné užití kontroluje obsluha vleku. Obavy z výrazného zdražení jízdného se potvrdily pouze u jednotlivých jízd. Stejně jako jinde ve světě, je jednotlivá jízda znevýhodněna proti jakékoliv časové jízdence. Cena odráží vysoké náklady provozovatele na vystavení karty pro jednu jízdu. Včasné rozvržení vašeho lyžařského programu vám ušetří peníze. Je rozdíl, když si například koupíte čtyři samostatné celodenní jízdenky, nebo týdenní jízdenku na čtyři vybrané dny či souvislou čtyřdenní jízdenku. V hlavní sezóně můžete ušetřit správnou volbou druhu jízdenky v uvedeném příkladu 220 korun. Odbavovací systém SKIDATA umožňuje zakoupení jízdenek v jedné sezóně libovolně dopředu. Výrazný rozdíl s výjimkou jednotlivých jízd je mezi cenami jízdenek v hlavní sezóně a ostatními termíny. Podle zkušeností z minulých let byly za hlavní sezónu určeny dny kolem konce roku (od 25.12.1994 do 2.1.1995 včetně) a termíny zimní dovolené (od 22.1. do 18.3.1995 včetně). V ostatních termínech (například první tři týdny v lednu) je snazší sehnat nejen ubytování, ale i sjezdovky jsou volnější. K tomu by měli přihlídnout především organizátoři lyžařských výcviků a zájezdů školních dětí. Při nákupu týdenní jízdenky v tomto termínu vás celodenní lyžování stojí 170 korun a tak oproti loňské sezóně ušetříte celkem 210 korun. Očekáváme, že cenové zvýhodnění v části prosince, ledna,

SKI Pec a.s., Pec pod Sněžkou (pošta 542 21) ředitel František Vambora, tel. (0439) 96 2475, tel. a fax 96 2385, provozní doba 9 - 16 hodin, od 15.2.1995 do 16.30.

1/C Javor I - samoobslužný vlek s teleskopickým unašečem pro 1 lyžaře, délka 1019 m, převýšení 246 m, kapacita 900 osob/hod., středně náročná sjezdovka

2/D Javor II - vlek s obsluhou, unašeče pro 2 lyžaře, kap. 560 os., středně náročná sjezdovka

3/F Hnědý Vrch - samoobslužný vlek s unašeči pro 2 lyžaře, délka 1194 m, převýšení 315 m, kap. 1100 os., středně náročná sjezdovka

4/E Vysoký Svah (Smrk) - vlek s obsluhou, unašeče pro dva lyžaře, délka 812 m, převýšení 150 m, kap. 870 os., snadná sjezdovka

5/G Zahrádky I - vlek s obsluhou, unašeče pro 2 lyžaře, délka 895 m, převýšení 225 m, kap. 670 os., středně náročná sjezdovka

6/H Zahrádky II - samoobslužný vlek s teleskopickým unašečem pro 1 lyžaře, délka 380 m, převýšení 80m, kap. 560 os., středně náročná sjezdovka

7,8/I, J Klondike I a II - samoobslužné vleky s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 360 m, převýšení 60 m, kap. 560 os., snadná sjezdovka

9/K Zahrádky III ("U lesa") - samoobslužný vlek s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 350 m, převýšení 60 m, kap. 560 os., snadná sjezdovka, večerní lyžování

10 Na muldě (není zakreslen v plánu pod Husovou boudou) - samoobslužný vlek s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 550 m, převýšení 100 m, kapacita 800 os., středně náročná sjezdovka.

Jestliže za pěkného počasí sjíždíte od Nové Paky přes Studenec do Vrchlabí či Jilemnice, upoutají váš pohled hřebeny Krkonoš. Nalevo vidíte křivku Kotle a Zlaté návrší, napravo masiv Černé hory. V popředí vystupuje hora Žalý s kamenou rozhlednou. Pod Žalým jsou vidět roztroušené chalupy a domy osad Benecko, Štěpanická Lhota, Mrklův, Rychlův, Dolní a Horní Štěpanice, před 30 lety spojených do jedné obce Benecko. Svahy kopců jsou příkré i mírné, dlouhé i krátké a přímo se nabízejí k pokreslení stopami lyží. Přijměte pozvání do horské obce s nejdelší tradicí lyžování v Čechách.

Benecko neleží na žádném hlavním silničním tahu, musíte sem vyjet pěkně do kopce. Výškový rozdíl je v obci 600 metrů. Jedna silnice do Benecka vede z křižovatky v Hrbačově u Jilemnice, druhá z Vrchlabí přímo od dlouhatánského mostu na konci obchvatu města ke Špindlerovu Mlýnu.

V BENECKU VYNALEZLI ZIMNÍ TURISTIKU

Historickým jádrem obce Benecko jsou Horní Štěpanice. V první písemné zmínce z roku 1304 se mluví o založení zdejšího hradu Janem z Valdštejna. Horní Štěpanice měly statut městečka, který ztratily, když majitelé hrad v roce 1524 opustili. Na prohlídku zřícenin štěpanického hradu se vydáte asi až v létě. Původní obyvatelé českých osad sdružené obce Benecko bývali drobní chalupníci, dřevaři, přadláci, tkalci, navlékači korálů a měli těžkou obživu. Ke zlepšení došlo až po roce 1892, kdy sekerník Vondrák vyrobil v dolnoštěpanické pile pro hraběcí hajné první bukové lyže. Dva roky na to vznikl SKI klub Jilemnice a Český SKI klub, který koupil na Benecku chalupu. Ta se stala východiskem prvních lyžařských výprav do celých Krkonoš. Zavedení lyží přineslo Benecku rychlý rozvoj a ovlivnilo i jiná místa v Krkonoších. Dolnoštěpanický řídící učitel Jan Buchar objevil turistické cesty směřující z Jilemnice přes Žalý dále do hor. Hrabě Harrach zřídil hotel Zlatá vyhlídka a rozhlednu s restaurací na Žalém. Prosté chalupy se změnily na ubytovny, pensiony a hotely. Mezi ty první patřil hotel Krakonoš, Kubát, Sůva, Alfonska, Panorama, Hančova, Martinova a Sluneční bouda. Další svérázné ubytování bylo zřízeno v sedničkách chalup prostých horalů.

Nyní je v Benecku pro hosty připraveno téměř 2000 lůžek. Starší objekty byly přizpůsobeny nárokům dnešních hostů, a přesto si některé udržely původní atmosféru, například Hančova bouda. Hostinec U Kubátů se změnil v komfortní hotel, podobné prostředí najdete v hotelu Žalý a Krakonoš i v několika pensionech ve Štěpanické Lhotě. Dáváte-li přednost většímu soukromí, nabídnou vám ubytování majitelé malých pensionů a rodinných domků. Mají pro vás připraveno přes 350 lůžek.

INFORMAČNÍ STŘEDISKO FLORA

Jestliže se rozhodnete pro návštěvu Benecka, dostanete tam potřebné informace v jediném infocentru Flora vedeném dr. Mirkou Chaloupskou. Podle daných možností a vašeho přání vám pomůže najít vhodné ubytování, doporučí vám turistické trasy pro zdatné i nenáročné turisty. Vypřevládá vám dopravu i jazykově zdatného průvodce. Zpestřením krkonošského pobytu zahraničních hostů jsou poznávací zájezdy do Prahy a okolí. Sídlo informačního střediska

Flora je v Domě služeb u centrálního parkoviště. Při návštěvě si můžete koupit nová a pro poznání celého Benecka důležitý Orientační plán obce, další mapy, publikace o Krkonoších a České republice i jiné upomínkové předměty.

Mezi další služby, které vám zpříjemní pobyt v Benecku patří studio A s kosmetikou a masážemi, kadeřnictví, A-CLUB s noční diskotékou, lyžařské školy a půjčovny lyží (v létě horských kol) v Domě služeb, hotelu Krakonoš, Hančově boudě ap. V nedaleké Jilemnici je krytý bazén a také třeba Krkonošské muzeum zaměřené na historii lyžování. Centrální parkoviště je v Benecku střežené přes den, celodenní střežení je na parkovišti u hlavní silnice pod hotelem Žalý u běžeckých tras.

ROZHLEDNA NA ŽALÉM

Klasickou a poctivou turistickou dominantou Benecka je rozhledna na Žalém v nadmořské výšce 1019 metrů. Návštěva více než sto let staré kamenné věže v sobě má nádech čisté turistiky a je zážitkem. Již od počátků turistiky výletníci hledali místa s výhledy do kraje. Podle tištěného průvodce propagátora krkonošské turistiky Jindřicha Ambrože z roku 1935 se o výhledech z hory Žalý zmínil už v roce 1796 národopisec a spisovatel dr. Hoser. K rozhlížení nejprve sloužil jen velký kámen. Už v roce 1836 tu byla postavena kamenná pyramida, která však brzy zarostla do lesa a místo přestalo být navštěvované. Až v roce 1889 postavili turisté z německého Krkonošského spolku ve Vrchlabí ocelovou, 15 metrů vysokou věž. Zvýšené návštěvnosti Žalého využil majitel panství hrabě Jan Harrach ke zřízení restaurace. Chatrnost ocelové konstrukce přiměla okresní hejtmanský z bezpečnostních důvodů k uzavření a posléze i zboření rozhledny. Proto hrabě Harrach v roce 1892 nechal postavit kamennou rozhlednu, která je otevřena dodnes.

Rozhlednu má v nájmu pan Erlebach a v plné sezóně je otevřena denně od 9 do 16 hodin. Ještě než začnete stoupat do 18 metrové výšky po stoletých schodech s hrubě tesanými prvky v zábradlí, požádejte dole v prodejně drobných suvenýrů a občerstvení o zapůjčení panoramatického plánu výhledů. Při hezkém počasí spatříte hlavní krkonošský hřeben s dominantním Ktlem, Kozími hřbety i Sněžkou. Při pohledu na opačnou stranu uvidíte daleko do kraje, jistě poznáte Ještěd, Trosky a Český ráj, Kumburk, Kozákov, při zvlášť dobré viditelnosti Polabí, Bezděz, Milešovku i Říp a Prahu. Z bližšího okolí Benecka jsou vidět osady Roudnice, Křižlice, kostel ve Vítkovicích, ale i Lysou horu a Dvoračky, Zlaté návrší s mohylou Hanče a Vrbaty, na druhé straně Vrchlabí ... Prostě paráda.

Původní restaurace vyhořela už v roce 1900, a její náhrada byla rozebrána Němci na dřevo během druhé světové války. Proto se musíte spokojit s nabídkou občerstvení v bufetu, který se podařilo v těžkých podmínkách bez elektrického proudu a vody Erlebachovým připravit. Na rozhlednu je zaveden pouze telefon (0432-93245) a proto je i ohlašovnou Horské služby. Nejsnadnější cesta sem z Benecka vede od hotelu Zlatá vyhlídka. V zimě vyjedete téměř k rozhledně na lyžích i z Herlíkovic u Vrchlabí jedním ze dvou vleků. Turisté, vezměte si s sebou své vandrovní knížky, na Žalém mají vlastní razítko.

Na dva nejdelší lyžařské vleky nastoupíte u koupaliště ve Štěpanické Lhotě a vystoupíte v Benecku. U vleku Kejnos je sjezdovka dlouhá 700 u vleku Liška 500 metrů. Oba jsou v provozu denně od 9 do 16 hodin a cena jízdného se pohybuje okolo 5 korun za jednu jízdu. Nahoře na Benecku vás zaujme sjezdovka s večerním lyžováním, kde za vlek zaplatíte pouze 3 koruny. Za nákupním střediskem je mírný svah pro děti a začínající lyžaře s vlekem za 1 korunu. Další vleky jsou v Dolním Benecku a na Rychlově, ale náročný lyžaři raději přejedou přes Žalý na velké sjezdovky do Herlíkovic.

Přímo pohádkové podmínky mají v Benecku příznivci běžeckých lyží a zimní turistiky. Vždy **upravené běžecké tratě** jsou pod hotelem Žalý. Nejstarší český, právě stoletý, lyžařský oddíl SKI Jilemnice udržuje denně pro veřejnost 4 a 5 kilometrový okruh. Další různé dlouhé okruhy (2, 3, 5, 7, 10 km) jsou upravovány pro závody. Vždy po jejich skončení můžete vychutnat svezení ve špičkové stopě.

Zvláštností Benecka jsou připravené vycházkové trasy, z nichž některé jde projet i v zimě na lyžích. Hezká jména jednotlivé trasy dostaly od pana Miloše Gerstnera st., místního znalce a regionálního spisovatele. Snad vás naláká na Cesty po kousku nebe, jak nazval "netradičního průvodce po Benecku s vyprávěním o lidech, místech, zajímavostech a legendách v dědinách pod Žalým". Cesty Předků, Vlastenecká, Milenců, Do idyly, Blouznivců, Sokolská i Básníků jsou inspirací pro mnoho návštěv zdejšího kraje.

Cesta Milenců může začít u Zlaté vyhlídky a obkrouží Přední a Zadní Žalý po Velbloudí cestě, která vede přes dva hrby téměř po vrstevnici přes herlíkovické sjezdovky a nad Labskou soutěskou zpět k Benecku. Za dobrých sněhových podmínek zabere jen pár hodin.

Na Janovu Horu se vypravte máte-li rádi koně. Pod stejnojmennou horou najdete Hucul farmu s chovem huculských koní. Svězt se můžete v saních i v sedle denně od 9 do 17 hodin po okolních stráních i v kryté jízdárně. Na farmě je i ubytování a občerstvení, vyjíždku lze objednat i telefonicky (0432-93 318). Nejlepší cesta sem vede z Benecka od rozestavěného hotelu Bellevue po lesní svážnici Na rovinu a k Janově Hoře. Pozor na poslední sjezd v lese, zvláště na zmrzlém sněhu je obtížný. Po této trase denně projíždějí zimní vozidla a proto je vhodná i pro turisty bez lyží.

Do Špindlerova Mlýna vede nejhezčí cesta opět přes křižovatku Na rovinu. Po zeleně značené cestě s příznačným pojmenováním Tobogán přijedete na Krausovy boudy. Zdejší výhled na Labskou přehradu, Špindlerův Mlýn a Kozí hřbet stojí za to. Po stejné cestě sjedete až do města. Kdo použije k návratu autobus musí vědět, že do Benecka je denně spojení v 16.20 hodin. Zkušenější lyžaři vystoupají po červeně značené cestě přes Bedřichov na Horní Mísečky a po průseku vedení plynovodu (červeně čárkovaně značená cesta) se vrátí Na rovinu a Benecko. Na takhle pojatou túru počítejte celý den.

BENECKO

Na Zlaté návrší a hlavní hřeben Krkonoš se vydáte opět přes křižovatku cest Na rovinu k Horním Mísečkám po trase plynovodu. Z Míseček můžete vystoupat přímo na Zlaté návrší nebo vyjet lyžařským vlekem na Medvědí a projet po hezké zimní cestě nad Labským dolem. Na Krkonoši, jak Zlatému návrší říkájí zastánci ryze českého místopisu, máte volbu pokračovat k prameni Labe, Labské boudě, Sněžným jámám Zpět vede nejlepší sjezd po zachumelené Masarykově horské silnici na Mísečky a odtud pro změnu přes Janovu horu do Benecka. Túra je pro zdatné lyžaře, počítejte s tím, že na hřebenech bude foukat. Určitě si s sebou vezměte dobrou mapu, nejlépe Krkonoše - západ 1:25 000.

Jste-li už tuto zimní sezónu zabydleni jinde, přijďte se na Benecko alespoň podívat. A věřte, že v létě je tu zas jinak krásně. Na Benecku se totiž říká: "Ten kdo poznal Benecko, zapomene na všecko!"

Z Benecka také pochází známé krkonošské upřímné

Přijďte pobejt!

Důležitá telefonní čísla a údaje :

lékařská služba první pomoci Jilemnice tel. 2121,
police 2333,
hasiči 150,

Horská služba Benecko 93 363,

pošta v Domě služeb je otevřena v po-pá 7.30 - 12.00,
12.30 - 14.30, pouze ve čt 7.30 - 11.00, 13.30 - 17 hodin,
tel. 0432-3203 (582 700),

obecní úřad 0432-93 214 (582 625),

bohoslužby jsou v kostele v Horních Štěpanicích vždy v neděli v 9.45, v úterý a v pátek v 17 hodin.

Pro Benecko se připravuje nová telefonní ústředna, se kterou dojde ke změně všech telefonních čísel a rozšíření telefonní sítě.

Nejvýhodnějším místem Krkonoš je bývalé hornické město Žacléř. Bylo založeno v okolí hradu o jehož stavbu se zasloužili Přemyslovci. Ti dbali již v dávné minulosti o cizinecký ruch. Hrad byl zřízen na ochranu Slezské stezky vedoucí z Trutnova do Vratislavi. V průběhu staletí byl několikrát stavebně upravován až do dnešní podoby zámku, který je jednou z více památek připomínajících počátky osidlování zdejšího horského kraje. Většího rozvoje dosáhl Žacléř počátkem 14. století po příchodu obyvatel hledajících ve studeném kopcovitém kraji obživu. Nejprve to byla hornická a dřevorubecká, později tkalcovská práce. Tehdy lidé určili budoucí tvář osady pod hradem Žacléř, určili směr průmyslových odvětví rozvíjejících se v pozdějších stoletích. Dokazovalo to i vybudování jedné z prvních přádelen lnu na Trutnovsku již v 18. století. K hlavním průmyslovým odvětvím v Žacléři však patřila těžba černého uhlí. Uhlí zde bylo objeveno roku 1570 a těžilo se nepřetržitě přes čtyřista let až do roku 1992, kdy byly doly uzavřeny. Proto jsou všichni žacléřští po dlouhé generace spojeni se "šachtou", ale o hornictví snad až někdy přístě.

Porcelán

Prosperujícím podnikem v současnosti je žacléřská porcelánka. Dnešní stav továrního komplexu se formuloval v průběhu dlouhých 115 let. Porcelánku založil v roce 1878 Theodor Pohl a počáteční výroba měla manufakturní charakter. Vyráběly se tu především čalounické knoflíky. V roce 1901, kdy byla postavena první část dnešní hlavní budovy s jednou pecí, majitel výrobu rozšířil o knoflíky ke kamnům i k nábytku a také porcelánové figurky. Při prohlížení staré dokumentace v archivu továrny zaujme nejen technická a grafická dokonalost katalogů, ale i rozmanitost někdejší výroby užitkového porcelánu. V podtitku této stránky je technický výkres pro výrobu porcelánových rukojetí záchodových splachovadel. Bylo jich několik desítek druhů. Továrna se stále rozrůstala, přibýly další čtyři pece, rozšiřoval se sortiment výrobků. V roce 1921 bylo započato s výrobou hrnků, sošek svatých a především lisovaného porcelánu. V letech 1925 - 1927 postavili majitelé poslední část hlavní budovy. Kromě již zavedeného zboží zahájili výrobu porcelánu pro vysoké napětí, který se stal v průběhu následujících let jedním z hlavních výrobních produktů. Ze Žacléře pocházejí všechny tehdejší bílé izolátory na sloupech vysokého napětí. I pro žacléřskou porcelánku přineslo znárodnění zastavení předválečného rozvoje a jen pomalu vznikal nový výrobní program. Během roku 1951 se výrobní sortiment ustálil na lisovaném porcelánu pro nízká napětí. V následujících letech se rozšířila výstavba nových budov, byly zavedeny sušící a glazovací linky, urychlující a zkvalitňující výrobu. V roce 1963 byla zprovozněna tunelová pec a od roku 1967

je v provozu elektrická superkantarová pec, sloužící k výpalu nové keramické hmoty - kordieritu. Nyní zprivatizovaná žacléřská porcelánka s novým jménem Keramtech zůstává především u technické keramiky s výrobou sítěk a filtrů pro slévárenské lití. Místa spjatá s historií porcelánky můžete snadno potkat i mimo samotnou továrnu. V okolí Žacléře třeba v Bobru i u Růžového paloučku byly cesty zpevňovány rozbitým porcelánem. Tady uvidíte někdejší i současné výrobky, třeba knoflíky, elektrické pojistky nebo izolátory.

Lyžařské centrum Prkenný Důl

Nabídka a parametry lyžařského areálu v Prkenném Dole jsou pro letošní zimu opět zlepšeny. Provozovatelem je společnost Arrakis. Na vrchol sjezdovky vedou dva kilometrové vleky s převýšením více než 250 metrů. Úplnou novinkou ve východních Krkonoších je provoz výkonného sněžného děla americké výroby. Dodala ho firma Krakonošsport Strážné. Sněžné dělo umožňuje zkvalitnění a vyrovnaní sněhové plochy na dolní exponované části trati a v Žacléři prodlouží lyžařskou sezónu. Sjezdové tratě upravuje pravidelně moderní sněžná rolba. Jízdné na celý den v hlavní sezóně stojí dospělé lyžaře 170 Kč, děti 110 Kč a senioři nad 60 let 145 Kč. Od jedenácti hodin je po každé hodině jízdné sníženo. Slevy jsou poskytnuty při zakoupení vícedenní jízdenky a školním zájezdům. I v Prkenném Dole byl zaveden jízdenkový systém Skidata formou magnetických karet. Přímou u lyžařského areálu je bezplatné parkoviště. Společnost Arrakis zároveň provozuje v Prkenném Dole dva pensiony, jejichž součástí je i prodejna lyžařského vybavení a půjčovna lyží. Lyžařští začátečníci jistě uvítají nabídku místní lyžařské školy. Instruktory vyučují i v německém a anglickém jazyce. Další informace o provozu i stavu sněhu na sjezdovkách získáte na telefonních číslech (0439) 95 221, nebo 95 555 (pension Mlýn). V případě zvýšeného zájmu uvažuje společnost o zařízení autobusové linky z Trutnova do Prkenného Dolu a zpět ve vhodných časech za příznivou cenu.

Možnosti žacléřského ubytování

V závěru roku 1994 je přímo v Žacléři otevřen nový Alfa-S Hotel se standardním vybavením a kapacitou 47 míst. Celkem je k dispozici 8 apartmá, 3 dvoulůžkové a 2 jednolůžkové pokoje. V hotelové jídelně se podávají kromě českých jídel také makedonské speciality. Zvláštností je maso pečené v krbu.

Parkoviště je přímo u hotelu. Telefonní číslo je (0439-876 340). Z pensionů jmenujme pension a kavárnu Bonaqa (0439-95 589) přímo na historickém náměstí. Turistický charakter má ubytovna DMH (0439/878 510) a již zmíněný pension Mlýn (0439/95 555) v Prkenném Dole.

SERVIS PRO BOUDAŘE

Prádelna v Mladých Bukách je největší prádelnou na Trutnovsku a pere i pro nejvýše položené boudy v celých Krkonoších, například pro Sokolskou boudu, Petrovku, Labskou boudu ap. V prádelně vyperou veškeré prádlo v dohodnutých termínech. Provádí i čištění oděvů. Prádelna vám zajistí i dopravu prádla a co je důležité, od roku 1991 nezdrazila své služby!

Prádelna, Mladé Buky, PSČ 542 23, majitel Petr Lukáček, tel. (0439) 942 141.

Tiskárna Ofset Úpice se specializuje na ofsetový tisk se širokým výrobním sortimentem - firemní tiskoviny, prospekty, vizitky, pohlednice, plakáty, samolepící etikety, brožury, časopisy, reklamní katalogy i knižní produkce v měkké vazbě a to vše do formátu A2.

Technické vybavení umožňuje nabídnout zákazníkům úplné zpracování zakázky - příprava makety, sazba, zpracování fotografií a vlastní jednobarevný i vícebarevný tisk.

Výhodou je krátká dodací lhůta a příznivé ceny.

Tiskárna Ofset, Na Veselce 504, Úpice, PSČ 542 32, majitel Oldřich Šlégr, tel. (0439) 933 171.

HOTEL STARÁ CELNICE

Máme radost, když vám můžeme představit novou službu převyšující hned v několika směrech běžnou úroveň. Hotel Stará celnice v Horních Albeřicích je zajímavý historií domu, vzhledem, polohou, vybavením i kvalitou služeb. Věříme, že při jeho návštěvě nám dáte za pravdu.

Při celní cestě z Horního Maršova do Slezska byl už v roce 1844 postaven pro celní a finanční stráž poctivý kamenný dům. Jeho valbová střecha, jakou má většina tehdy vzniklých škol, farností a jiných úřadů, se výrazně liší od ostatních historických domů a chalup v Albeřicích. Historické prvky pozorný host nalezne i v pečlivě zrekonstruovaném interiéru. Staré časy připomínají klenuté stropy chodeb

a vinárny s více než metr silnou kamennou zdí, letité trámy krovu, pískovcové zárubně dveří restaurace i střílny ve zdech uzavřeného dvora, přes který se do hotelu i restaurace vchází.

V hotelu Stará celnice je 33 lůžek v zajímavě členěných dvou a třílůžkových pokojích s možností dalších přistýlek. Všechny pokoje mají kompletní sociální vybavení. Zvláštností je prázdninový byt v malém domku v uzavřeném dvoře přímo u celnice. Má dvě ložnice, obývací pokoj, kuchyňku, koupelnu a WC, proto je vhodný i pro delší pobyt celé rodiny. Restaurace se 40 místy u stolu je v hlavní sezóně otevřena denně a nabízí minutky i klasická jídla české kuchyně, zákusky, zmrzlinové poháry a také dva druhy točeného piva - světlý Gambrinus a tmavého Purkmistra. Přímou z albeřické silničky se vchází do klenutého sklepa s vinárnou. Podle slov vedoucího rodinného podniku pana Tomáše Tůmy jun. je vinárna připravena pro zábavu hostů. Záleží na přání společnosti, zda tu bude intimní večer u hořícího krbu nebo zábava s tancem. Uzavřené společnosti si mohou vinárnu předem rezervovat. Má i svou vlastní minutkovou kuchyň.

U hotelu je zcela nový 320 metrů dlouhý lyžařský vlek, hřiště i veřejné parkoviště. Krásné okolí horské osady vybízí k procházkám i delším túrám na nedaleké Rýchory nebo k Malé Úpě.

Restaurace i hotel svým vybavením a výzdobou připomínají rakouské mocnářství, které celnici založilo. Proto je symbolem hotelu Stará celnice znak s dvouhlavým orlem. Ten najdete nejen na účtenkách, hotelových vizitkách a jídelním lístku, ale i venku na nároží domu, kde byl vyvěšen symbol CK monarchie znovu po 76 letech. Dnes už není symbolem moci, jen vzpomínkou na staré časy.

Hotel Stará celnice v Horních Albeřicích, pošta Horní Maršov, PSČ 542 26, majitel Zdeněk Tůma a syn, tel. a fax (0439) 948 263, nabízí kvalitní ubytování se stravováním. Restaurace je otevřena denně od 10 hodin, vinárna dle přání hostů. Parkoviště je u hotelu.

V celém světě sílí myšlenky o znovuzalesnění území, která se z různých důvodů odlesnila. Ekonomicky silné země si uvědomují vážnost stavu životního prostředí a podporují obnovu lesů bez ohledu na hranice. Jednou z těchto organizací je i nestátní nadace FACE, které významně přispívá k obnově lesa v Krkonošském národním parku. Je i jednou z mála nadací, které v České republice skutečně fungují. Zeptali jsme se na podrobnosti vedoucího projektu FACE v Krkonošském národním parku ing. Jana Hřebačky.

Face (fejs) je v angličtině tvář. Co představuje nadace FACE?

F.A.C.E. znamená Forest Absorbing Carbon Dioxide Emission, tedy vázání uvolněného oxidu (kyslíčnicku) uhlíkatého lesem. Zakladatelem nadace FACE, která vznikla v roce 1990, je holandská rada pro výrobu elektrické energie - SEP. Hlavním cílem SEP je prostřednictvím nadace FACE podporovat výsadbu nových lesů. Účelem je odčerpání z části CO₂ uvolňovaného při výrobě energie z atmosféry. Stromy do sebe oxid uhlíčitý vstřebávají minimálně na sto let a tím se zpomalí oteplování Země. To ohrožuje nejvíce Holandsko, neboť mimo jiné přináší tání ledovců a zvyšování hladiny světových moří.

Kde všude nadace FACE investuje?

Do dneška (15.11.1994) tato nadace uzavřela nebo připravila kontrakty v Malajsii, Ekvádoru, Ugandě, Polsku, Holandsku a v České republice. V KRNPu nadace působí již tři roky. Přestože byla na počátku dohodnuta pomoc nadace FACE alespoň na dobu 15 let, neznamená to automatický přísun prostředků. Jednotlivé kontrakty jsou s nadací sjednávány na tři roky a její další trvání závisí na spokojenosti vedení nadace s odváděnými pracemi, které nadace finančně podporuje.

Na podzim jsem v terénu potkal ředitele nadace FACE pana Van der Bosse spolu s iniciátorem krkonošského působení nadace panem Josefem Fantou, Holanďanem českého původu a jejich dalšími spolupracovníky, když hodnotili práci našich lesníků. Jak byli spokojeni?

To, že je právě před podepsáním dalšího tříletého kontraktu svědčí o spokojenosti a ocenění práce, která byla do realizace projektu "Obnova lesních ekosystémů v Krkonošském národním parku" lesním personálem a Správou KRNP vložena. V prvním roce trvání kontraktu bylo z prostředků nadace zalesněno 150 hektarů, v druhém již 725 a ve třetím téměř 500 ha, tedy celkem 1435 hektarů nového lesa. To znamená, že za peníze nadace FACE bylo vysázeno za tři roky přes 4 a půl milionu kvalitních stromků.

Víme i o dalších aktivitách nadace Face v Krkonoších.

Nadace nepodporuje pouze zalesňování, ale i ostatní činnosti úzce spojené s obnovou poškozených lesních

ekosystémů. Je to především ochrana mladých stromků proti zvěři a proti plevelům, podpora přirozené obnovy lesa, přibližování dřeva vrtulníkem, hnojení lesních porostů, zakoupení ekologicky vhodných přibližovacích strojů a podobně. Během tří let bylo vyčerpáno z prostředků nadace 150 milionů korun.

Mluví se o přemnožení jelení zvěře, jaký je na to názor nadace?

Jednou z podmínek v kontraktu je i plnění ochrany sazenic před okusem zvěří. Vedle mechanické ochrany stromků to je i zimování zvěře v oborách a především dočasné podstatné snížení stavů jelení zvěře.

Jak mohou při obnově lesa pomoci hosté?

Především svou ukázněností a respektováním pokynů Správy KRNP i provozovatelů sjezdovek. Lyžování na zdánlivě vysněžené pasece může pro malé stromky znamenat smrt.

Dopadne druhý tříletý kontrakt pro Krkonoše stejně dobře jako ten první?

Uděláme pro to všechno. Nadace FACE pro nás znamená povinnost a velkou příležitost. Chtěl bych poděkovat všem lidem, kteří jsou prací spjatí s realizací programu nadace a zejména vedení nadace FACE za trvalou podporu při znovuoživení lesa v Krkonošském národním parku.

PŘEZIMOVACÍ OBORY PRO Jelení ZVĚŘ

Možná vás při běžce túře někde uprostřed lesa překvapí ohrada s plotem dva metry vysokým a postaveným z vodorovných klád. Takto jsou udělány přezimovací obory pro jelení zvěř. Přímou turistickou trasu je uvidíte při sjezdu od Lysečské boudy do Horního Maršova, Na Rudolfově cestě u Modrokamenné boudy v Janských Lázních a jinde. Nejlépe je vidět přímo do obory na Fucknerově pasece z cesty před Valšovkami ve Velké Úpě. Každoročně v listopadu jsou krmením jelení nalákáni do obor. Omezením jejich pohybu a denním přikrmováním se chrání nové výsadby stromků a mlaziny před jelením okusem a loupáním kůry. Do volné přírody je zvěř vypuštěna až v době, kdy najde dostatek jiné potravy, nejčastěji začátkem května. I přes pravidelný půlroční kontakt s lesním personálem zůstává jelení zvěř zcela divokou. Tabulky zakazující vstup jiných osob do obor brání zvěř proti poranění při náhlém vyplašení. Vniknutí psa do obory může pro ni znamenat katastrofu. Vyděšená zvěř se snaží prorazit plot, o který se poraní. Naivní je i představa "sběratelů" jeleního paroží o nálezech v oborách. Každý lesník dobře zná své jeleny v oboře a podle předchozích let přesně ví, kdy který jelen paroží shodí.

První přezimovací obora byla ve východních Krkonoších postavena už před 15 lety na Červeném vrchu ve Velké Úpě. Bližší kontakt lesníků se zvěří, sledování vývoje paroží jednotlivých jelenů i zdatnosti kusů jsou pokrokem v poznání divoké jelení zvěře. Může se stát, že při průjezdu kolem obory na dálku spatříte jelení a srnčí zvěř při krmení. Respektujte skutečnost, že zvěř není ochočena a nesnažte se přibližovat nebo ji jakkoli rušit. I pohled z turistické cesty na jeleny je zážitkem, který by vám byl ve volné přírodě asi odepřen.

ZAPLOTÁK, JELEN Z ČERVENÉHO VRCHU

Mrazivé, velmi časně ráno zastihlo hajného Tylše na půdě starobylé chalupy "Devětadvacítky". Na saně rohačky naložil pět balíků sena, převážal je provazem a vyjel podél tyčí k oboře. Tehdy odemkl vrátka obory dříve než obvykle, protože v jeho kalendáři k tomu dni bylo připsáno: "Zaploták!". Právě v ten den se jeho nejmilejšímu jelenovi měla na pučnici vytvořit první vrstvička nového paroží a to staré, mohutné paroží čtrnáctáka spadnout na zem. V posledních 12 letech našel všech 12 párů paroží jelena Zaplotáka.

Velkého jelena na Červeném vrchu hajný Tylš krmil již před založením obory a vyzoroval, kdy přesně paroží shazuje. O to více byl překvapen, když se mu do nové obory právě tohoto jelena nepodařilo přilákat. Nepomohly ani vybrané pamlsky, jako jablčné výlisky, brambory, řepa ani to nejlepší seno. Celé týdny chodil velký jelen okolo obory na Červeném vrchu, ale za kmením dovnitř neskočil. Hajný Tylš rezignoval a zbytek zimy jelena krmil za plotem. Ta jedna zima dala jméno jelenovi Zaplotákoví. Všechny pozdější zimy už strávil v oboře.

Hajný zatím založil krmení pro 60 kusů jelení zvěře. Musel naplnit šedesát korytek šrotem, kaštaný, kedlubnamí a řepou. Kdyby jich naplnil méně, poslední nejslabší kolouch by se ke krmení nedostal. Ještě uložil do jesli seno, odvezl rohačky a zabouchal na plechový hrnec, aby jeleni věděli, že je prostřeno. Vylezl si na poseď a čekal. První jeleni se osmělili nejdříve za dvacet minut. Jen jednu zimu tu byl jelen, který přišel ještě když nebylo zcela založeno a kradl nejlepší kousky hajnému přímo z koše. Za to dostal jméno Ivan, který chodí nezávan.

Celý šedesátikusový "růdl" přivedla jako vždy nejstarší laň. Naposled přišli velcí jeleni, ale Zaploták mezi nimi nebyl. Bylo jasné, že paroží shodil a ještě se z každoroční změny nevzpamatoval. Hned jak se zvěř nakrmila, šel hajný Tylš do houští najisto. Za chvíli se vrátil s oběma shozy, ale neměl z nich velkou radost. Bylo to stále skvělé paroží čtrnáctáka, ale o poznání slabší a lehčí než to loňské. Zaploták se stal zpátečníkem, to bude vážný argument pro jeho ulovení některým z loveckých hostů.

Následující rok byla nevydařená tichá říje. Tam, kde Sněžka přechází v lesnatou horu Kouli seděl hajný Tylš. Vysoko v kleči na Sněžce zatroubil jelen. Za chvíli znovu, ale už o poznání níže, až se ozvalo cvaknutí kamenů ve vyschlém korytě Koulového potoka. Hned jak byla zvěř na dohled, poznal hajný svého Zaplotáka. Ten zaklonil hlavu a jen tiše zatroubil. Jako by věděl, že v tuto chvíli je v okolních lesích několik lovců, kteří by ho rádi ulovili. S celou družinou šesti laní prošel kolem hajného a zmizel ve ztmavlém lese na Kouli.

Nachumelilo a jeleni se opět vrátili do obory na Červeném vrchu. Při jednom krmení jich hajný Tylš napočítal k sedmdesátce, ale Zaploták mezi nimi nebyl. Po několika dnech čekání se hajný vypravil prohlédnout oboru, jestli nenajde vysvětlení. V místě, kde Zaplotáka tehdy v plotu krmil našel jelena ležet. Zaploták nemohl vstát, byl zcela zesláblý a vážně raněn, snad se souboje v nedávné říji. Nevíme, co si spolu ti dva povídali, ale rána z milosti musela padnout.

Na mezinárodní výstavě trofejí v Nitře na Slovensku dostal jeden jelen z Krkonoš za ohodnocení 193 CIC bodů stříbrnou medaili. V poznámce bylo uvedeno - Zaploták, lovec Josef Tylš. Všechny dvacet párů shozů i s trofejí dnes zdobí kancelář maršovské lesní správy. To je příběh Zaplotáka, jelena z Červeného vrchu, kterého nikdo neuložil, jen mu přítel poskytl poslední službu.

SPRÁVA

KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU NABÍZÍ

Správa Krkonošského národního parku (KRNAP) zajišťuje přímou ochranu přírody, údržbu horských cest a chodníků, dohled v terénu a nově i provoz lesního hospodářství. Vedle toho nabízí hostům ve svých zařízeních četné výstavy a expozice spojené s podáváním informací o provozu na horách a prodejem propagačních materiálů.

Informační středisko Správy KRNAP v Peci pod Sněžkou (tel. 96 2213) je na hlavní ulici v krásném původním roubeném domě. Ještě zajímavější je interiér s exponáty z Krkonošského muzea. V přednáškové síni můžete vidět videoprogramy s tematikou ochrany přírody. Otevřeno je denně od 8 do 12 a od 13 do 15 hodin, v sobotu a v neděli je v zimě zavřeno. Stejná informační střediska s podobným programem a otevírací dobou jsou také ve Špindlerově Mlýně (tel. 0438-93228) a v Harrachově (tel. 0432-929249).

Ekologická expozice Obří důl - Poklad Krkonoš (tel. 96 2411) je jen sto metrů od cesty k dolní stanici lanovky na Sněžku na začátku Obřího dolu. Prohlídka zajímavého muzea netrvá déle než 30 minut. Získáte tu potřebné informace, zakoupíte mapy a propagační materiál. Otevřeno je denně mimo pondělí v čase 8-12, 13-15 hodin.

Malé informační místo je v Temném Dole u regulace dopravy (tel. 948 264). Spolu s informacemi, prodejem propagačního materiálu Správy KRNAP tu je i směnárna. Otevřeno je denně, v pondělí až čtvrtek od 8 do 17 hodin, v pátek od 8.30 do 18 hodin a o víkendu od 9 do 16.30 hodin.

Velmi doporučujeme navštívit stálou ekologickou expozici **Kámen a život** v prostorách kláštera ve Vrchlabí (tel. 0438-21011). Skupinové prohlídky s průvodcem tu jsou denně mimo pondělí od 8 do 18 hodin, ale poslední skupina zahajuje prohlídku nejpozději v 16 hodin. Vzhledem k vysoké návštěvnosti je vhodné zajistit telefonicky rezervaci prohlídky předem. Celou zimu bude v klášteře výstava střeleckých štítů. Připravuje se nová stálá výstava Člověk a hory.

U hlavní silnice ve Vrchlabí do Špindlerova Mlýna stojí tři historické domy, které slouží také jako výstavní síně. Vedle informací a směnárny je tu stálá výstava Lidové umění a řemesla a Z letopisů krkonošské turistiky. Do 2. 2. 1995 tu je vánoční výstava „Šťastnej a veselj!“ Otevřeno je denně mimo pondělí v čase 9-12, 13-16 hodin.

Další část Krkonošského muzea je v **Jilemnici** - stálé expozice o začátcích lyžování v Čechách, Metelkům pohyblivý betlém, galerie obrazů F. Kavána atd., v **Pasekách nad Jizerou** s expozicí krkonošské houslařské školy, tkalcovství, lidové výšivky a sezónní výstavou obrazů kaplí a poutních míst Krkonoš.

Hotel Arnika

Mezi nejlepší služby, které vám můžeme představit patří v loňském roce otevřený hotel Arnika v Rudníku. Nestojí přímo u silnice z Trutnova do Vrchlabí, ale v historickém centru obce mezi pivovarem a renesančním kostelem. Nabízí převážně dvoulůžkové pokoje s kompletním sociálním zařízením, s vlastním telefonem, televizorem a minibarem, 2 bezbariérové pokoje, 4 apartmá, výtah, servis do poschodí. Jídla si můžete vybrat z krkonošské a mezinárodní kuchyně. V hotelu najdete též kavárnu, restauraci, salónek, krytý bazén, saunu, fitcentrum, garáže.

Pro hotelové hosty je připraven kvalitní cílený program, například výjezdy na koni, organizovaný lov zvěře, večerní program s hudbou a tancem. Novinkou jsou na objednávku poskytované kadeřnické a kosmetické služby. Pro společnost i jednotlivce lze zajistit banket, raut, recepci apod.

Hotel Arnika, Rudník, PSČ 543 72, ředitelka Regina Bartoníčková, tel. (0438) 949 321-23, fax 949 480. Domluvíte se německy, anglicky a rusky.

Horský hotel Pod pralesem

Je milé, že se podařilo obnovit stoletou tradici výletního místa v Antonínově údolí. Zcela nový hotel Pod pralesem navštěvují výletníci hlavně o víkendech nebo při odpoledních procházkách. Kavárna, vinárna a sauna s bazénem jsou otevřeny i pro neubytované hosty denně od 16 do 22 hodin, o víkendech již od 14 hodin. Hosté si mohou dát hotová jídla i jídla na objednávku. Alespoň jednou týdně večer hraje hudba, proto je otevřeno až do půlnoci.

V hotelu je kvalitní ubytování (42) lůžek ve dvou až pětilůžkových apartmá a pokojích s kompletním sociálním zařízením. Ubytování hosté mohou celoročně parkovat přímo u hotelu. Do Sejřů a Antonínova údolí se odbočuje z hlavní silnice v Mladých Bukách přes železniční trať. V okolí jsou zajímavé vycházky a přímo u hotelu je lyžařský vlek. Pozorný návštěvník si povšimne, že kaplička stojící vedle hotelu byla díky zájmu vedení hotelu řádně opravena.

Horský hotel Pod pralesem v Antonínově údolí, Mladé Buky, PSČ 542 23, vedoucí Jana Mihalíková, tel. (0439) 947 237, fax 5157, domluvíte se i německy.

Spálený Mlýn - Garni hotel

Malá Úpa má svou vstupní bránu - objekt Spálený Mlýn s širokým programem. V domě je Garni hotel, dvou a třílůžkové pokoje (celkem 20 lůžek) mají vlastní koupelnu, záchod s bidetem, satelitní televizi. Ubytování hosté nejčastěji požadují polopenzi, protože už dobře vědí, že večere je vskutku velkou večerí s předkrmem, hlavním jídlem a moučnickem. Pro neubytované hosty je denně s výjimkou soboty otevřena malá restaurace. I při krátkém zastavení si rádi dají zmrzlinový pohár, koláče nebo palačinky. Točené světlé i tmavé pivo je náchodský Primátor.

V malém obchodě nakoupíte základní potraviny, ovoce, suvenýry, mapy, pohlednice, filmy, součástí obchodu je i směnárna. Ke Spálenému Mlýnu patří veřejné parkoviště pro 140 vozů v sezóně stráženo celých 24 hodin. Hosté ubytovaní v hotelu Garni tu parkují zdarma. Součástí parkovací služby jsou informace, veřejné záchody, a telefonní automat.

Spálený Mlýn - Garni hotel, Dolní Malá Úpa (pošta 542 27), majitel Martin Malý, tel. (0439) 96 6213, domluvíte se i německy.

Pension U Wondráčků

V malebném údolí Dolní Malé Úpy stojí mezi starými horskými chalupami pension U Wondráčků. Ze Spáleného Mlýna sem vede lesní silnička. Po dohodě je v zimě zajištěn dovoz zavazadel ze strážného parkoviště Spálený Mlýn. V létě může osm vozů hostů parkovat přímo u pensionu. Pension U Wondráčků, známý svým domácím prostředím a pozorností majitelů, poskytuje ubytování (celkem 35 lůžek) turistického charakteru ve dvou, tří, čtyř a pětilůžkových pokojích s teplou vodou a se snídaní nebo polopenzí. Čtyřlůžkové pokoje jsou rozděleny do dvou místností, což ocení především rodiny s dětmi. Pro velké rodiny nebo party mají Wondráčkové připraven jeden velký devítilůžkový pokoj. Kromě jídelny jsou hosté zvyklí posedět ve společenské místnosti s barem. U Wondráčků je skutečný klid, možnost vycházek a túr, v okolí je několik lyžařských vleků.

Pension U Wondráčků, Dolní Malá Úpa, čp. 107, PSČ 542 27, majitelé Hana a Zikmund Wondráčkové, tel. (0439) 96 6322, domluvíte se i německy.

Pension Hradečanka

Po rekonstrukci se pension Hradečanka stal nejlepším na Pomezích Boudách. Poskytuje ubytování (39 lůžek) se snídaní nebo polopenzí. Pokoje jsou se dvěma, třemi a čtyřmi lůžky, každý pokoj má své vlastní sociální zařízení se sprchou. Hosté oceňují především vybavení pokojů, které jsou nezvykle velké a tím zbývá hodně volného prostoru třeba pro hry dětí. K vybavení pokojů patří i satelitní televize. Součástí jídelny je i bar.

Pension Hradečanka je v centru Pomezích Bud, v nadmořské výšce 1050 metrů. Odtud vychází hlavní hřebenová cesta na Sněžku, vycházková cesta k maloupskému kostelu nebo velké túry na severní, polskou stranu Krkonoš.

Nedaleko pensionu Hradečanka je také nový lyžařský vlek se sjezdovkou pro začátečníky (str. 12).

Pension Hradečanka, Horní Malá Úpa, (pošta 542 27), majitel Miroslav Kršňák, tel. (0439) 96 6225, fax 96 6340, domluvíte se i německy.

Bouda pod Studničnou

Bouda Pod Studničnou najdete samotnou na krásném místě na začátku Obřího dolu. Přitom je to sem ze středu Pece jen kousek. Od střeženého parkoviště u kapličky (P3) půjdete až na konec silnice, minete odbočku k lanovce na Sněžku, ekologické muzeum a hájovnu a po patnácti minutách jste na boudě Pod Studničnou. Najdete tu nejen ubytování, ale i občerstvení při túře. Ubytování (celkem 36 lůžek) se stravováním je ve čtyřech pokojích se sprchou a WC, ostatní pokoje mají hygienické kouty. Podávají se speciality české kuchyně, občerstvit se mohou i neubytovaní hosté. Děti do osmi let mají slevu, při příjezdu lze dohodnout odvoz zavazadel. V létě ubytování hosté si mohou vypůjčit horská kola a je pro ně také zajištěna nabídka výletů do okolí, třeba do Adršpa-chu, ZOO Safari či do krásného Kuksu.

Bouda Pod Studničnou v Peci pod Sněžkou, PSČ 542 21, správce Karel Koula, tel. (0439) 96 2267, domluvíte se i německy.

Horská bouda Na výsluní

Chcete-li strávit dovolenou v horách a k tomu ještě poznat pravou krkonošskou chalupu a zajímavé lidi, určitě se vypravte k Hynkovi Spurnému do Modrého dolu. Jeho dům stojí v přírodní rezervaci pod majestátnou Studniční horou. Modrý důl je nejenom proslulou botanickou lokalitou, ale především místem skutečného klidu a pohody. Bouda Na výsluní poskytuje jednoduché a útulné ubytování se stravováním s domácí kuchyní. Pro kolemjdoucí je Na výsluní zařízena veranda s rychlým občerstvením. Můžete se tu zastavit při túře na běžkách, protože pouze v zimě, když nehrozí lavinové nebezpečí, je otevřena zajímavá cesta z Modrého dolu po úbočí Studniční hory na Výrovku. Nejkratší cesta do Modrého dolu, trvající něco přes půl hodiny, vede přímo od parkoviště u kapličky (P3). V ceně ubytování je lyžařský vlek přímo u boudy.

Horská bouda Na výsluní, Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, majitel Hynek Spurný, tel. (0439) 96 2226, domluvíte se i německy a anglicky.

Pension ČSA

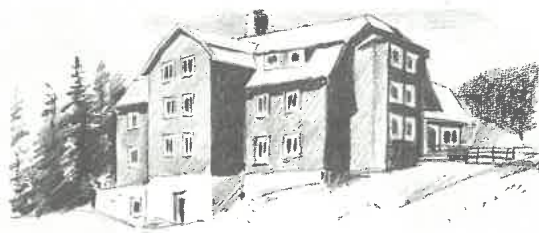
V Peci pod Sněžkou na Velké Pláni najdete zrekonstruovaný pension Českých aerolinií. Nabízí ubytování (45 lůžek) s polopenzí nebo plnou penzí ve dvou, tří a čtyřlůžkových pokojích rodinného typu. Pokoje jsou standardní a všechny mají hygienický kout s teplou a studenou vodou. Základem spokojenosti hostů je klasická česká kuchyně obohacená orientálními jidly. K dispozici je bar, TV, sportovní místnost a lyžařský vlek přímo na stráni u pensionu. Na velké sjezdovky do areálu SKI Pec se dostanete za 15 minut. Jen kousek je to i do centra Pece. K ČSA zajedete autem po celý rok, v zimě zaparkujete níže na střeženém parkovišti u kapličky (P3), v létě přímo u pensionu. Ubytování i vybavení pensionu je zvlášť vhodné pro školy v přírodě a lyžařské výcviky, které zvlášť v mezisezóně uvítají dobré finanční podmínky.

Pension ČSA, Pec pod Sněžkou (pošta 542 21), nájemce Zdena Klementová, tel., fax (0439) 96 2228, domluvíte se i anglicky a německy.

Pension Avia

Dobře vedený pension Avia najdete na pěkném místě nahoře na Velké Pláni v Peci pod Sněžkou. Nabízí vám ubytování (46 lůžek) ve dvou až pětilůžkových pokojích s teplou vodou. Toalety a sprchy jsou zatím v poschodí. Mimo ubytování můžete žádat snídaní, polopenzí, ale i plnou penzi. Vaří se tu skvěle, což znají i neubytovaní hosté. Stejně jako v létě bude pro vás otevřeno hned při prvních slunných dnech od konce února posezení na terase, kde vedle pohárů a pití dostanete i teplé moučníky, lehká jídla a v plné sezóně i oběd. Pension je v provozu po celý rok. V přízemí pensionu je otevřena vždy večer od 20 hodin vinárna. Výhodou je i bezplatné celoroční parkování přímo před pensionem. Z pensionu Avia je to jen kousek cesty k lyžařským vlekům i k lanovce na Sněžku, v okolí jsou lesy. Pension Avia je vhodný i pro společné zájezdy, třeba lyžařské výcviky a školy v přírodě.

Pension Avia, Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, majitel Michal Mrvík, tel. (0439) 96 2253, fax 96 2188. Domluvíte se i německy a anglicky.

Vybrané a doporučené služby vycházejí z názoru redakce Veselý výlet na vývoj zdejší turistiky. Naše kritéria pro jejich výběr a hodnocení provozovatelů jsou především serióznost a stálá kvalita služby, stav objektu a jeho soulad s horskou krajinou, určitá výjimečnost v území. Jsme si vědomi, že výběrem služeb přebíráme i odpovědnost za jejich kvalitu a že ta je i známkou kvality našich novin. Proto se setkáváte v tomto vydání Veselého výletu s osvědčenými službami z předchozích vydání. Veselý výlet jsme mohli vydat především zásluhou zdejších měst a obcí a za podpory právě těch podnikatelů, kteří doporučované služby provozují. Těšíme se na vaši spokojenost a zároveň vás chceme požádat o naši podporu. Až je navštívíte, zmiňte se, že jste se o nich dověděli právě v našich novinách. Děkuje.

Redakce.

Honzovi hned za vchodem do jeskyně vypovídá službu karbidka a musí se vrátit. Do nitra hory pokračujeme jen v pěti. Mapa zélandských speleologů není nej přesnější a s orientací máme problémy. Když jsme před čtyřmi lety jeskyni objevili, dali jsme si se zakreslením chodeb větší práci. Zélandcům v plánech chybí detaily a to trochu mate.

Pavel přešel ostrý hliněný hřbet a padl na všechny čtyři. Po chvilce plazení ve studené stružce vody se chodba náhle zvedá a rozšiřuje. Mělo by to být poslední úzké místo.

Opravdu. Narovnáme ztuhlá záda a dále kráčíme rozměrným tunelem, kudy by bez problémů projel i osobní automobil. Chodba je dlouhá a dno je pokryto pískem s valouny, zbytky po pradávě podzemní řece. Rádost z pohodlné chůze, kdy máme dostatek času vnímat dokonalé tvary stěn vymyté vodou, záhy končí. Před námi je asi metrový štěrkový práh a pod ním se černá propast. Postup chodbou vpřed je dokonale znemožněn.

Lano sebou máme a nebyl by problém slézt do díry a na druhé straně se vyškrábat zase nahoru, pokud by ovšem stěna byla z kvalitního kamene. To, z čeho je šachta vytvořena má pramálo společného s vápencem. Jakási směs rozvětralé horniny a valounů neskýtá na jakýkoliv horolezecký postup ani pomyšlení. Na konec chodby se ale nějak dostat musíme. Čekají tam

Albeřičtí speleologové v jeskyni Bohemia. (Foto Radko Tásler)

na nás další objevy. Klíčem k úspěchu by mohla být skalní deska, čnící ze stěny snad dva metry do prostoru nad propastí.

Vzporem se vyhupuji z hliněného okraje propasti na desku a suveréně činím dva kroky, když se to ozvalo. Slabé cvaknutí. Sotva slyšitelné, avšak jednoznačné. Deska se pohnula! Okamžitě stabilizuji svoji polohu v nedůstojné pozici na čtyřech. Volám na kluky. Nic neviděli, ale zvuk slyšeli taky. Bylo to jasně odněkud zpod desky.

Lehám si na břicho a opatrně se sunu o pár centimetrů zpět. Nevím, kde má viklavá deska těžiště a nerad bych je narušil nějak citelně. Po několika minutách váhání a přemýšlení si dodávám odvahy a nahlížím přes okraj pod sebe. Deska není vůbec vyvětralá skalní lavice, ale slepenec sintru s valouny, jakýsi zbytek podzemního řečiště. Čas a voda vykonaly své. Okolní materiál byl odplaven a jen tato památka posazená na dvou hrotech z vápencové drtě a bláta nám znepříjemňuje život.

Asi vypadám ve svém postavení, kdy se bojím pohnout, trochu legračně a čtveřice kluků za mnou z toho má náramnou legraci. Nějak to však vyřešit musím. Nedostat se na druhou stranu by byla ostuda. Sbírám "morál" a opět popolézám dopředu. Tentokrát byl zvuk hlasitý a pocítil jsem zřetelný pohyb. Rychle couvám k nástupové hraně. Další pokus. Velice opatrný. Zase se to zhouplo. Začínám mít obavy, zda přelézám vůbec dokážu. Pode mnou je víc než deset metrů hloubky a i kdybych let vzduchem přežil, určitě mě tahle zpropadená deska dole přikryje jako poklička.

Rozhoduji se pro poslední pokus. Zkouším lézt poněkud doleva. Po vlhkém sintru natahuji ruce hodně, hodně daleko dopředu a se zatajeným dechem zůstávám v hlubokém předklonu. Zatím se nic neozvalo. Zvolna přenáším těžiště na ruce a poslouchám. Stále nic. Po čtyřech lezu až na odvrácený okraj. Poklička se nepohnula. Pochopil jsem její mechanismus a vím, kde ji mohu zatížit. Seskakuji ulehčeně na druhou stranu propasti. Cesta dál je volná. Jen za mými zády utichá smích a uštěpačné poznámky. Kluci musí přes pokličku za mnou.

Jeskyni Bohemii na Jižním ostrově Nového Zélandu nám Radko Tásler představil již ve třetím vydání Veselého výletu. Albeřičtí jeskyňáři ji objevili v roce 1990 pod horou Mt. Owen a jak se později ukázalo, je to jedna z největších jeskyní na světě, protože hlavní dosud objevený dóm v jeskyni Bohemia je více než 800 metrů dlouhý a 100 metrů široký. Když se naši jeskyňáři po čtyřech letech na Nový Zéland vrátili, zjistili, že Novozélandští speleologové pokračovali v dalším slibném průzkumu. Přesto Radkovi a jeho kamarádům zůstal objev dómu s unikátní krápníkovou výzdobou, která dosud na světě nemá obdoby. Kdo jste viděl Radkovy diapozitivy na některé jeho přednášce víte svoje. Ostatní si mohou prohlédnout fotografie z vrcholné speleologie i krásné zélandské přírody v naší galerii a snad v budoucnu i publikované nejlepší snímky v některém prestižním časopise.

Zdenko Feyfar na vernisáži svých fotografií ve vrchlabském muzeu
(foto David Sosna)

Když jako malý kluk v rodné Jilemnici poprvé uviděl na matnici otcova fotoaparátu kytičku, dámy na náměstí nebo cestu se stromořadím ve Štěpanicích, možná ještě nevěděl, že se mu fotografie stane věrnou družkou na životní pouti déle než šedesát let. Ale tatínek - pan doktor Feyfar byl nejen skvělým lékařem, vyhlášeným porodníkem a rodinným doktorem v podhůří západních Krkonoš. Byl to osvícenec, který hrál báječně na klavír a už od roku 1907 vlastnil řidičské oprávnění pro dvoukolku motorovou i s třetím kolem. Na motorce se sajdkou pak mnohokrát vyjížděl za pacienty do kopců i údolí. Všude bral sebou fotoaparát a na citlivé desky zachycoval krásnou přírodu i život v podhůří Krkonoš na přelomu století.

Fotografie Feyfarova otce syn pečlivě uspořádal a jsou obdivuhodným dokumentem doby. Jilemnické záběry MUDr. Feyfara jsou svědectvím o životě podhorského města jaké se tak hned nenajdou v celé Evropě. Zdenko studoval otcovy snímky a se svým obdivem pro technickou dokonalost a hloubku ostrosti se svěřil příteli Josefu Sudkovi: "Představe si údolí Jizerky, stromy, na nich listy a vše tak ostré, že lupou vidíte na listech i dírky vyžrané housenkami!" "Jó, pane fotograf, to maj tak..." na to Sudek, "oni tenkrát měli dobré nervy." Feyfarovo přátelství s velikánem české fotografie Josefem Sudkem trvalo velmi dlouho a stejný byl i trvalý vztah k Jaromíru Funkemu. Ten stál jako strážný anděl u počátku profesionálního zájmu Zdenka Feyfara o nové umění. Za války mu pomohl ke studiu na Státní grafické škole, která tehdy a ještě dlouho potom byla výsostným fotografickým učilištěm. Jaromír Funke byl nestorem profesionální umělecké fotografie a pod jeho vedením se rozšířily Feyfarovy obzory zájmů o náměty od rodných Krkonoš na portréty, filmovou fotografii a na zobrazování Prahy, druhé velké lásky mladého umělce.

Zdenko Feyfar rád vypráví o tom, že většinu významných životních rozhodnutí udělal ve vinárně. Tam se svěřil

Funkemu, že nemůže vydržet u kancelářského stolu banky Slávie, kam se student medicíny uchýlil po zavření českých vysokých škol a pan profesor ho vzal do "své" grafické školy. I s Martinem Fričem se tak seznámil a začal své působení na Barrandově. Po válce se mladý Zdenko vrátil na grafickou školu už jako nástupce svého zemřelého učitele Jaromíra Funkeho.

Ale Jilemnici a Krkonoše vlastně nikdy neopustil. I když žil v Praze, kořenil své návraty velkými sportovními chodeckými výkony. Pojem "vychodit" každý snímek snad není původně jeho, ale Zdenko Feyfar se ho po celý život důsledně držel a vštěpoval tuto zásadu i svým žákům. Nachodil stovky kilometrů po horských chodíčkách, pročkal desítky hodin na správné světlo, na okamžik pravdy, kdy se narodí SNÍMEK. Z nekonečných hodin trpělivého chození a čekání vznikly záběry jako "Před východem slunce nad Labským dolem" nebo "Sasanky narcisokvěté" či "Úpská rašelina". Na fotografiích Zdenka Feyfara nikdy není květina samotná, vždy je zasazena do prostředí, kromě květů je tu i louka, hora v pozadí nebo kus horského údolí. Co nekonečné práce a láskyplného úsilí musel stát svého autora "Rok v Krkonoších" od sněhu do sněhu. Když si uvědomíme, že jeho věrná Linhofka váží se stativem nejméně deset kilo, pak už vůbec těžko chápem jak subtilní, spíše drobný muž tohle všechno fyzicky zvládl. Když se pana fotografa Feyfara zeptáte jak šel život, odpoví že nemocen nikdy nebyl, akorát se někdy přiznal a to většinou na horách. Jako v roce 1935, kdy při fotografování na Kotli sletěl sto metrů po zledovatělém kamenitém srázu. Pěšky ještě došel na Finanční boudu na Dvoračkách, kde ho kamarádi ovázali a teprve potom svezli dolů do nemocnice. Na ten pád s otřesem mozku má na své hlavě dodnes jizvu po tržné ráně jako památku. Raději však jednaosmdesátiletý Mistr hovoří o tom, jak rozpoznal správný čas pro pořízení snímku. To když například rozkvetla první třešeň v Rokytnici, bylo třeba vydat se ke Dvoračkám za prvními květy koniklece bílého. Taky morušku - severský ostružník, který se do Krkonoš dostal od polárního kruhu při poslední době ledové, měl takhle odpozarovanou.

Krkonoše začal Zdenko Feyfar fotografovat jako kluk, za báječné maturitní vysvědčení dostal od otce kameru Zeiss Ikon Colibri a s tou prošel v třicátých letech celou Podkarpatskou Rus. My si všímáme hlavně jeho cyklů z Krkonoš, ale on vytvořil i soubory portrétů osobností vědy, slavných lékařů, umělců, filmových i divadelních herců...a co jeho Praha? Výškové pohledy na starou Prahu byly naposledy vystaveny letos v lednu (1994) v Paříži a svému autoru přinesly veliký úspěch. Sám o těchto formátech říká... "vznikly prostě tak, že jsem ze snímku odstříhl vše co na něm nemuselo být." Tak jednoduché to ve skutečnosti rozhodně nebylo, jenže skromný člověk a pokorný tvůrce to vidí právě tak. Černobílé fotografie jsou pro něj nejceněnější a z barevných záběrů má nejraději ty skoro nebarevné.

Až někde na horách potkáte pana fotografa Zdenka Feyfara buďte si jisti, že zase jako obvykle jde za novým snímkem svých milovaných Krkonoš.

Informační centrum Veselý výlet je otevřeno v Temném Dole přímo u hlavní silnice z Horního Maršova do Pece a Malé Úpy. Kromě mezisezóny v dubnu a v listopadu je otevřeno denně. Rádi vám poskytneme základní informace o Krkonoších, možnostech při jejich poznávání, poradíme vám při výběru ubytování, doporučíme trasy výletů a upozorníme vás na aktuality z východní části Krkonoš.

Informační centrum je spojeno s galerií. Vedle uměleckých předmětů - obrazů, fotografií, keramiky, šperků - si u nás můžete koupit turistické průvodce, mapy, pohlednice, publikace o Krkonoších ap. Součástí informačního centra je i směnárna. Zaparkujete přímo před domem. Ve Veselém výletu vám poradí paní Věra Kalábová a slečna Monika T. Hoferová. Obě hovoří dobře německy.

INFORMAČNÍ CENTRUM VESELÝ VÝLET v Temném Dole v Horním Maršově

GALERIE - SMĚNÁRNA
denně 8.30 - 18.00
telefon (0439) 948 298

Další informační střediska: Městské informační středisko (MIS) na náměstí v Janských Lázních (tel. 94 661), Turistické informační centrum (TIC) Krkonoše na náměstí ve Svobodě nad Úpou (942 688), IC Turista v centru Pece pod Sněžkou (96 2380), Infocentrum v Trutnově v radnici na náměstí (6426), IC Špindlerův Mlýn při městském úřadě (0438-93 656), IC Flora v domě služeb v Benecku, informační střediska Správy KRNP (viz. níže) aj.

Telefonování: východní Krkonoše jsou v trutnovském telefonním obvodu s volacím znakem 0439, ze zahraničí 0042439, při telefonování z Pece pod Sněžkou a Malé Úpy mimo tyto obce je nutné před volaným číslem vytočit ještě číslo 9. Při telefonování v rámci obcí Pec, Velká a Malá Úpa se 9 nevytáčí, stejně jako dvojčíslí 96. Veřejné telefonní automaty jsou v Horním Maršově u autobusové zastávky, v Janských Lázních na náměstí, ve Svobodě nad Úpou na náměstí, v Dolním Maršově u Rýchorky, v Peci pod Sněžkou u pošty aj. Veřejné telefony jsou také na stanovištích veřejných parkovišť ve Velké Úpě, v Peci a v Malé Úpě. Telefonní služba je na poštách v těchto časech: Horní Maršov (948 148) pondělí - pátek 7.30 - 12.00, 13.00 - 15.30 v sobotu 8.00 - 9.00, v Janských Lázních (942 012) po-pá 8.00-12.00, 13.00-15.30, so 8.00-9.00, v Peci pod Sněžkou (96 2283) po-pá 7.00-12.00, 13.00-15.30, so 9.00-10.00, ve Velké Úpě (96 2310) po-pá 7.00-12.00, 13.00-15.00, so 8.00-9.00, v Malé Úpě (96 6219) po-pá 7.00-12.00, 13.00-15.00, so 8.30-9.30. Parkoviště: Střežená parkoviště ve Velké Úpě (P2 - tel. 96 2156), v Peci u kapličky (P3 - 96 2157) a Zelený Potok (P4 - 96 2158), v Malé Úpě ve Spáleném Mlýně (96 6213), na Pomezích Boudách (96 6345), v Janských Lázních u lanovky (946 24).

Zdravotnictví: rychlá záchranná služba Trutnov tel. 155, pro východní Krkonoše je pohotovostní služba v Horním Maršově (948 144), pohotovost Trutnov (5111), lékařské a zubní ordinace jsou v Peci pod Sněžkou (96 2444), v Horním Maršově (948 144), v Janských Lázních (942 344), ve Svobodě nad Úpou (942 444), v Dolním Maršově (942 044), lékárna je v Horním Maršově otevřena po-pá 7.55-12.15, 13.15-16.00, (948 121).

Horská služba: stálá pohotovost je ve Špindlerově Mlýně tel. (0438) 934 39. V Peci pod Sněžkou (u P4) (0439) 96 2233 je služebna v provozu denně od 7.00 do 22.00. Další zimní služebny jsou na Luční boudě (i v noci) 96 2319, v Malé Úpě 96 6233 a na Černé hoře v Janských Lázních 942 130

Hasiči: stálá služba Trutnov 150.

Policie: stálá pohotovost Trutnov tel. 158, služba v Peci pod Sněžkou 96 2333, ve Svobodě nad Úpou 942 333,

pohraniční policie v Horním Maršově 948 133, obecní policie v Janských Lázních 94613, v Peci pod Sněžkou 96 2166.

Městské a obecní úřady: Horní Maršov tel. 948 156, Janské Lázně 942 101, Pec pod Sněžkou 96 2215, Malá Úpa 96 6357, Svoboda nad Úpou 942 045, Žacléř nové č. 878510, úřední hodiny jsou vždy v úterý 8.00-12.00, 12.30-17.00 hodin.

Správa Krkonošského národního parku (str. 23): středisko Pec pod Sněžkou 96 2213, po-pá 8.00-12.00, 13.00-15.00, ve stejném čase i Špindlerův Mlýn (0438) 93 228 a Harrachov (0432) 929 249, muzeum v Obřím dole v Peci pod Sněžkou 96 2411, otevřeno denně mimo pondělí, út-ne 8.00-12.00, 13.00-15.00, informace a směnárna Temný Důl v Horním Maršově 948 264, denně po-čt 8.00-17.00, pá 8.30-18.00, so, ne 9.00-16.30. **Lesní hospodářství** Horní Maršov (v areálu pily) 948 161, 162, polesí - Latovo údolí 948 110, Černá hora 942 120, Rýchory 947 152, Pec pod Sněžkou 96 2214, Malá Úpa 96 6293, Žacléř 95 459.

Bohoslužby: Horní Maršov - neděle 10.45, pátek 17.00, Janské Lázně - neděle 9.30, úterý a čtvrtek 16.30, Velká Úpa - neděle 10.45, čtvrtek 15.00, Malá Úpa - podle zájmu a ohlášení, Svoboda nad Úpou - neděle 8.00, pondělí, středa, pátek 17.00, Žacléř - neděle 9.15, pondělí 15.00.

Meteorologická stanice v Peci pod Sněžkou 96 2403.

Benzinová pumpa ve Svobodě nad Úpou je otevřena v zimě denně od 6.00 do 19.00 hodin, tel. 942 265. Čerpadla s nepetržitým provozem jsou v Trutnově a ve Vrchlabí.

Autoopravna a pneuservis: Svoboda nad Úpou - Hlávka (942 587), denně 7.00-17.00, Semerák Autocentrum, v plné sezóně denně 7.00-16.00 včetně odtahové služby, Pec pod Sněžkou (u motorestu) - Václav Břečka (96 2154) nepetržitě.

Hraniční přechody: Malá Úpa 96 6250 - i pro vozidla nepetržitý provoz, stejně jako přechody v Královci u Žacléře a v Harrachově.

**RESTAURANT ORT
UBYTOVÁNÍ**

Taxi - Cupal

☎ (0439) **96 2010, 96 2165**

Pec pod Sněžkou

 členům 10% sleva